

# Džáhilíja prorok Muhammad a vznik islámu

kurz: Islám  
(RLKA08)

Ústav religionistiky  
MUFF Brno – PS 2017

Attila Kovács



عمر زمین کار شده او کو پیش  
بود سپهر از چه نایج سرش

# Primární zdroje

- *Korán*, (czech trans. I. Hrbek), Praha, Odeon, 1972. (a mnohé další vydání)
- *Džbán žízně. Stará arabská poezie*, (czech. trans. K. Petráček & J. Štroblová), Praha, Mladá Fronta, 1966.
- *Žrebci poézie*, (slov. trans. L. Drozdík & Ľ. Feldek), Bratislava, Slovenský spisovateľ, 1986.
- *Román o Antarovi*, (czech trans. K. Petráček), Praha, Odeon, 1986.
- IBN ISHÁK, *Život Muhammada Posla Božieho*, (slov. trans. J. Pauliny), Bratislava, 2003.
- IBN ISHÁK, *Muhammad - život Alláhova proroka*, (czech trans. V. Svoboda), Praha, Leda, 2009.

- AN-NAWAWÍ, Imán Jahjá, *Záhrady Spravedlivých. Sbíрка výroků proroka Muhammada*, Praha, AMB, 2008.

## Sekundární zdroje

### Životopisy proroka Muhammada

- ARMSTRONGOVÁ, Karen, *Muhammad: Prorok, jeho život a poselství našemu času*, Praha, Daranus, 2009.
- COOK, Michael, *Muhammad*, Praha, Odeon - Argo, 1994.
- DELCAMBROVÁ, Anne-Marie, *Muhammad slovo Alláhovo*, Bratislava, Slovart, 1996.
- PETRÁČEK, Karel, HRBEK, Ivan, *Muhammad*, Praha, Orbis, 1967.
- ROGERSON, Barnaby, *Prorok Muhammad*, Praha, Nakladatelství Lidové noviny, 2004.



- COLBY, Frederick Stephen, *Narrating Muhammad's Night Journey: Tracing the Development of the Ibn 'Abbas Ascension Discourse*, Albany, State University of New York Press, 2008.
- CORNE, Patricia, COOK, Michael, *Hagarism: The Making of the Islamic World*, Cambridge, Cambridge University Press, 1977.
- GRUBER, Christiane & SHALEM, Avinoam (eds.), *The Image of the Prophet between Ideal and Ideology: A Scholarly Investigation*, Berlin - Boston, Walter de Gruyter, 2014.
- HAWTING, G. R., *The Idea of Idolatry and the Emergence of Islam*, Cambridge, Cambridge University Press, 1999.
- HOYLAND, Robert G., *Arabia and the Arabs: From the Bronze Age to the Coming of Islam*, New York, Routledge, 2002.
- NOVÁKOVÁ, Nea, *Předislamští Arabové*, Praha, SPN, 1969.
- VUCKOVIC, Brooke Olson, *Heavenly Journeys, Earthly Concerns: The Legacy of the Mi'raj in the Formation of Islam*, New York – London, Routledge, 2005.



# Arabský poloostrov před islámem

## Prostor

### ▪ Geografické členění:

- hranice: Úrodný půlměsíc, Rudé a Arabské moře, (perský / arabský) Záliv (al-Chalídž)

- hlavní oblasti: Hidžáz, Nadžd, Omán, al-Bahrajn, Himjár (Jemen), Hadramawt

### ▪ Politické členění:

- Byzancie (Východořímská říše) + Ghassánovci

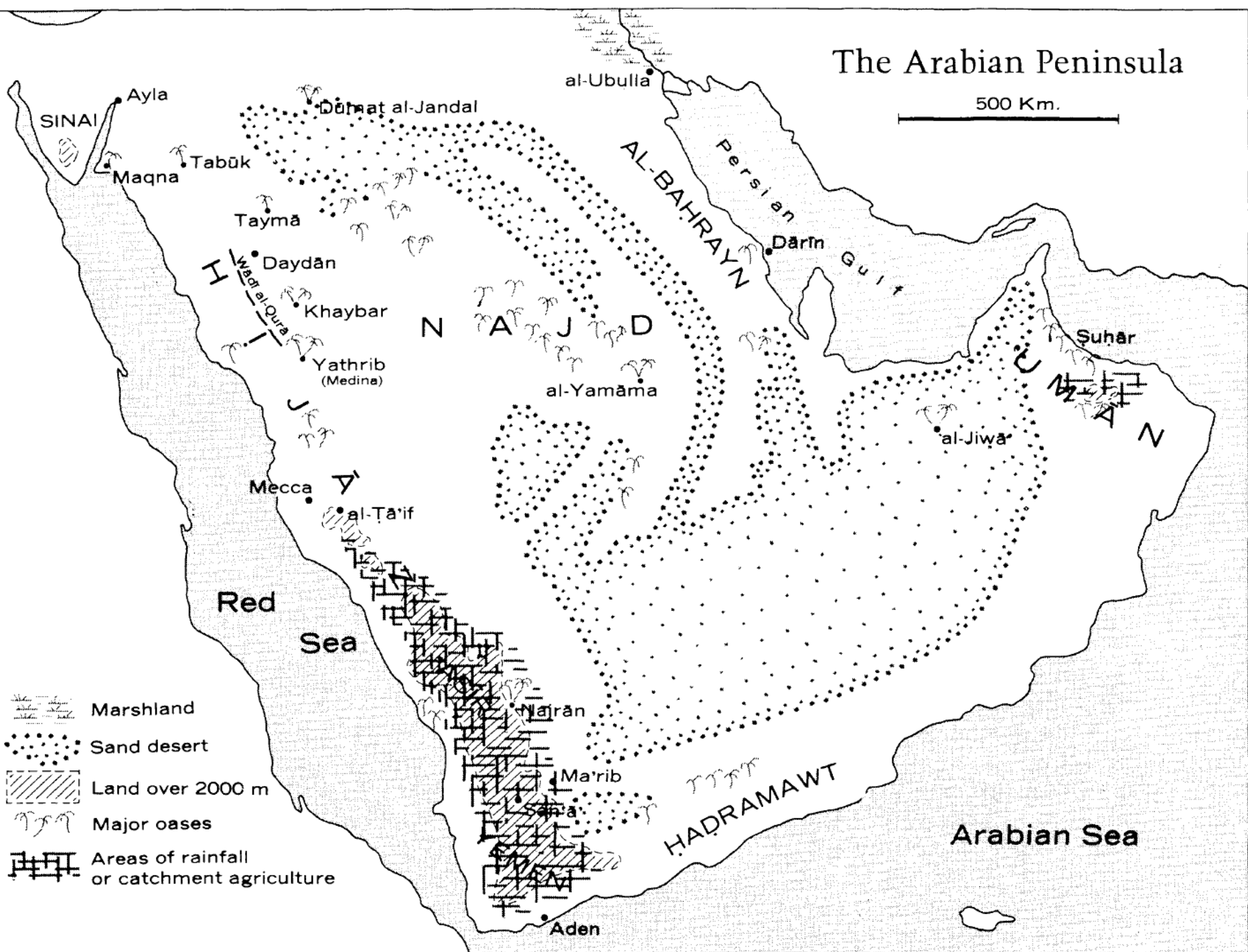
- Persie (Sásánovská říše) + Lachmovci

- Abesíne / Aksum (Etiopie)

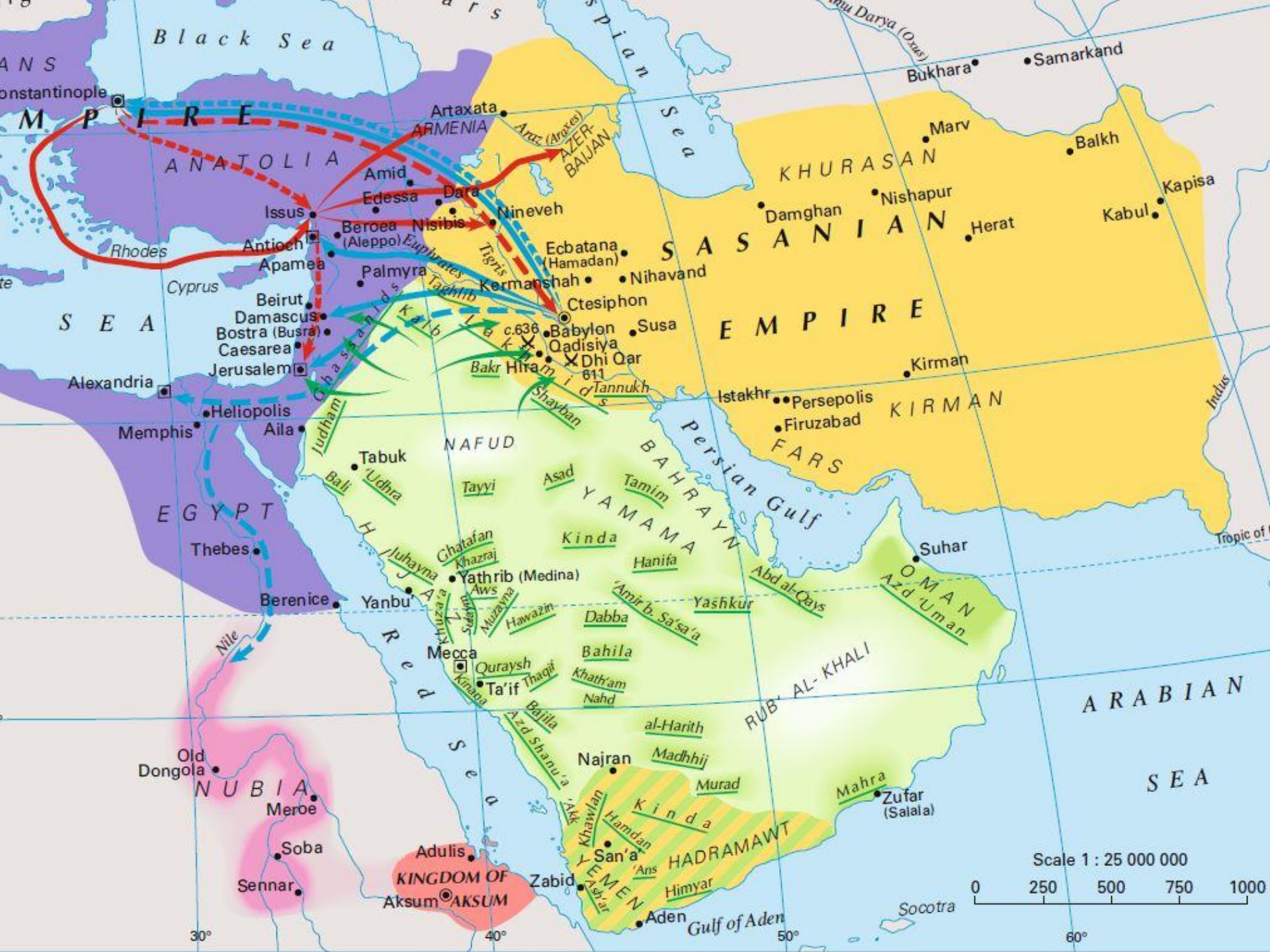
- Himjár (*Arabia Felix*) - Jemen

# The Arabian Peninsula

500 Km.



- Marshland
- Sand desert
- Land over 2000 m
- Major oases
- Areas of rainfall or catchment agriculture





# Obyvatelé

- kočovníci a polo-nomádi (beduíni – *badawí*), obyvatelé pouště (Syrská poušť, an-Naúd, Rub<sup>c</sup> al-chálí)
- obyvatelé „měst“: zemědělských oáz (Jathrib [pozdější Medína], at-Tá'if, Chajbar a jiné) obchodních stanic (Mekka)
- obyvatelé úrodných oblastí, kde jsou pravidelné srážky (Jemen a Omán)

Kmenová společnost, identita a systém hodnot:

čest / chrabrost / „mužnost“ / udatnost (*murú<sup>c</sup>a*),  
úzko spojena se systémem krevné msty (*tha'r*)

Neexistují rozvinutější společenské struktury (království a pod.) jako např. v oblasti Úrodného půlměsíce nebo v Himjáru.



Ghassan  
(Ghassanids)

Lakhm  
(Lakhmids)

Sasaniyan  
(Sassanid Empire)

Taghlib

Salih

Bahraa

Kalb

Judham

Tayy

Bakr ibn Wa'il

al-Khatt  
(al-Qatif)

'Udhrah

Tamim

Bali

'Abs

'Abd ul-Qays

Yathrib  
(Madinah)

Ghatafan

Numayr

al-Yamamah

Juhaynah

Asad

Hanifa

Hizwan

Sulaym

Hizzan

Dhabbah

Azd 'Uman

Makkah

Khuza'ah

Kilab

Bahila

Ka'ab

Hadhayl

Quraysh

Hawazan

Qaryat Dhat Khal  
(al-Faw)

Ta'if

Thaqif

Hilal

'Uqayl

Kinanah

Daws

al-Azd

Midhhal

Mahrah

Khath'am

Najran

Kindah

Hamadan

San'a'  
Murad

Ma'afir

Yafi'

'Ans

# Náboženské představy

**DŽÁHILÍJA** – nevedomost / neznalost, islámský výraz pro popis náb. a společ. poměrů a představ v před-islámské Arábii.

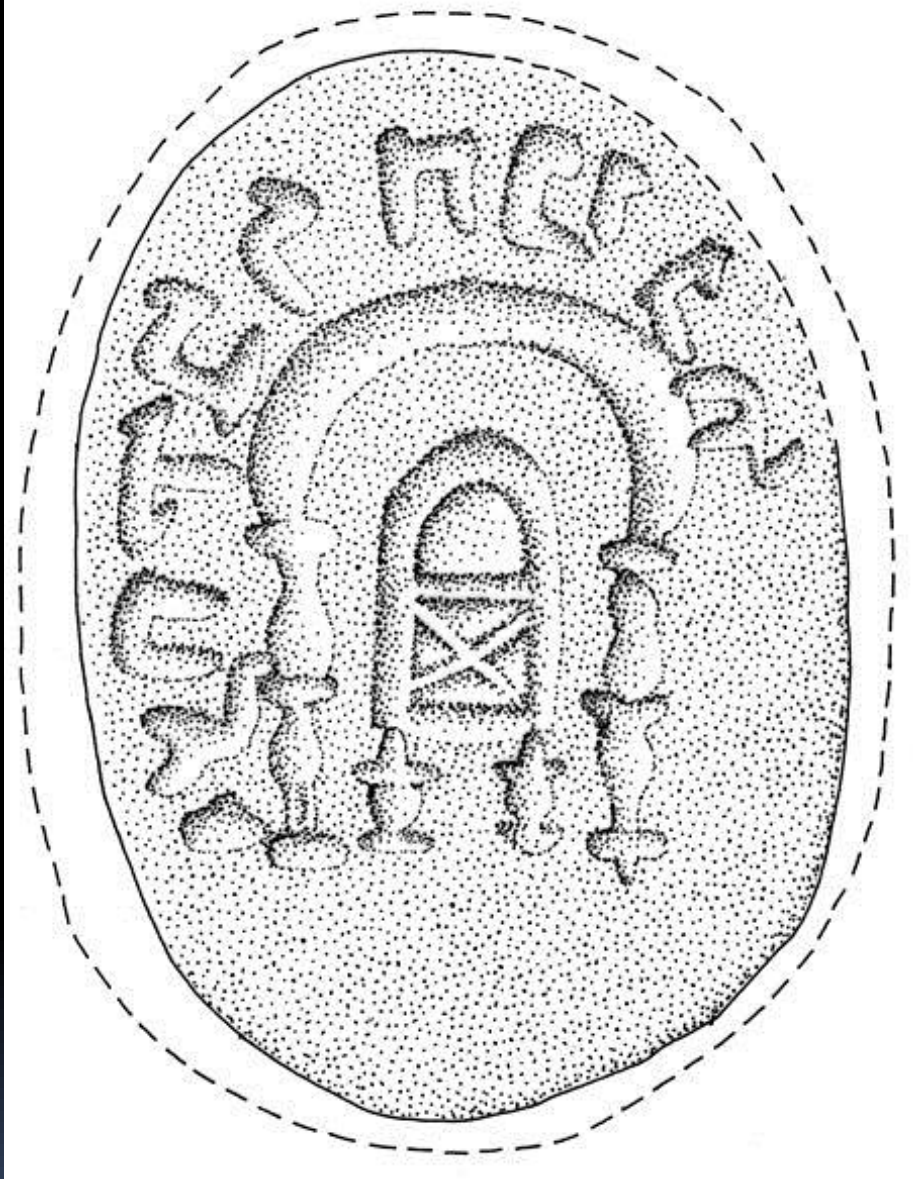
## a) judaismus

kolonie v zemědělských oázách Wádí al-Qurá, arabizovaní Židé a judaizovaní Arabové. Pokusy o zavedení judaismu jako státního náboženství v Jemenu.

## b) křesťanství

hlavně na severní periférii (včetně Lachmovců a Ghassánovců) a v Jemenu. Monofyzité, zejména kopti a nestoriáni a jiné méně známe skupiny (trojice: otec, syn, matka).





pečetní prsten s hebrejským nápisem (3. stol.)  
a reliéf krále (?) (5. stol.) v koptském stylu, Zafár (Jemen)



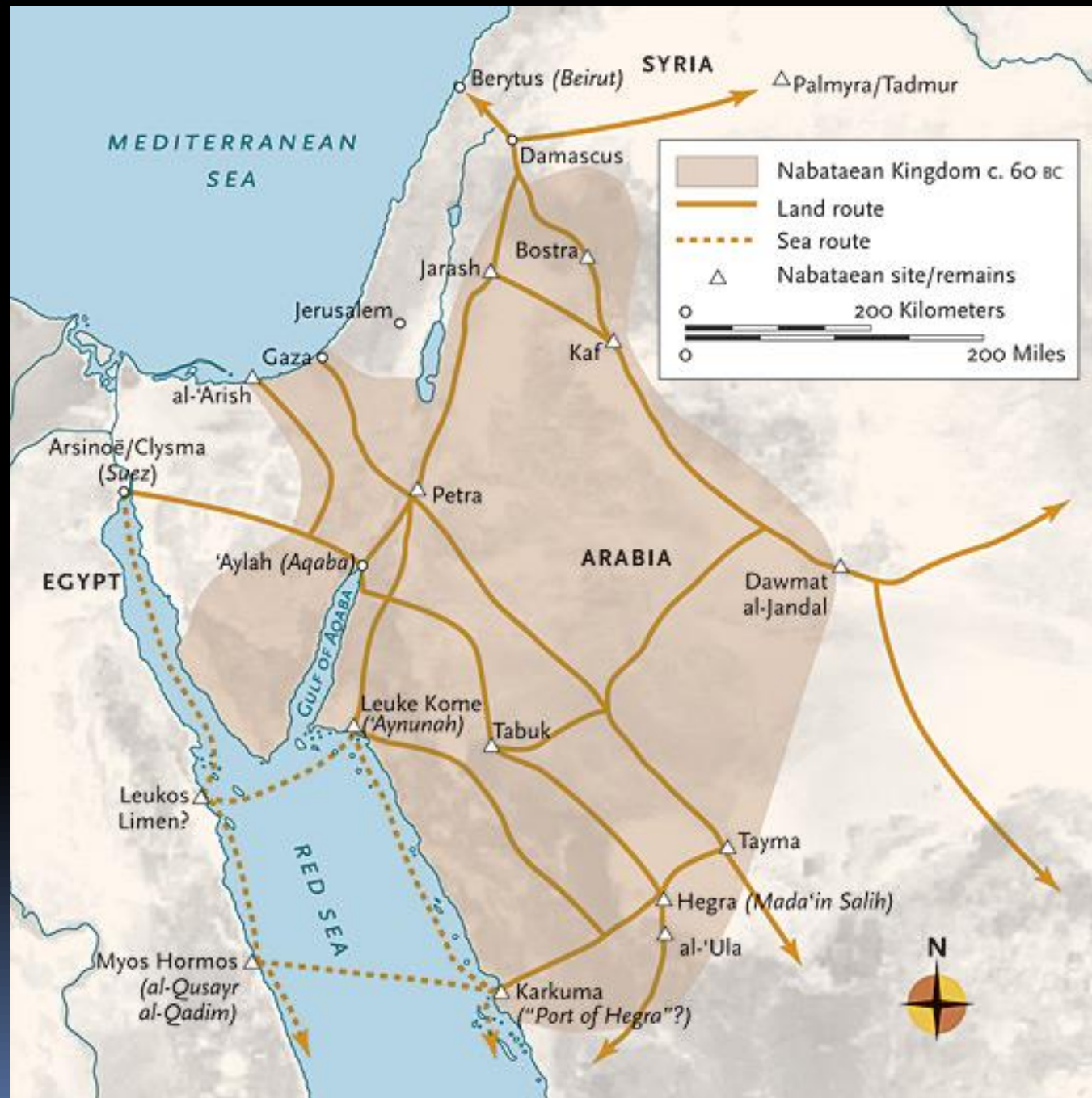


Ruiny křesťanského chrámu (4. stol.), Džubajl (Saúdská Arábie)



## c) polyteizmus

- Nabatejské náboženství: lokální podoby helénistických, orientálních a arabských kultů, synkretismus (Dionýsos, Baal, Isis, a jiní)







Nabatejská hrobka (1. stol.), Madá'in Sálih (Saúdská Arábie)





al-Chazna, nabatejský chrám (1. stol.), Petra (Jordánsko)





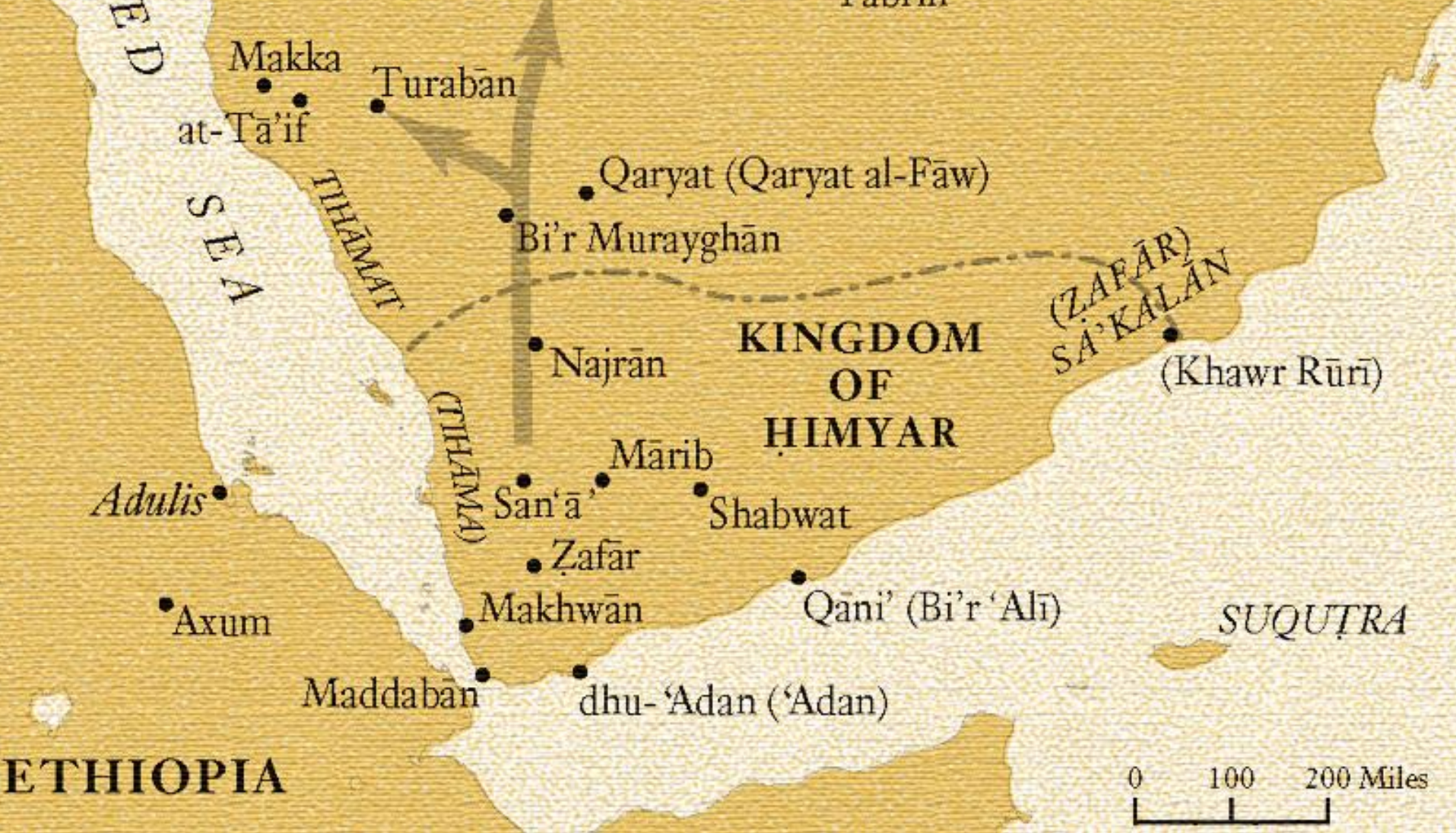
Podoby bohů z průčelí chrámu (1. stol.), Petra (Jordánsko)





Podoba bohyně a bůh Serapis (1. stol.), Petra (Jordánsko)





- Jemen (Himjar), astrální kulty (měsíc, slunce apod.),  
zachovali se i ruiny některých chrámových staveb. Silný  
zájem a vplyv Peršanů a Aksumu, judaismu a křesťanství.

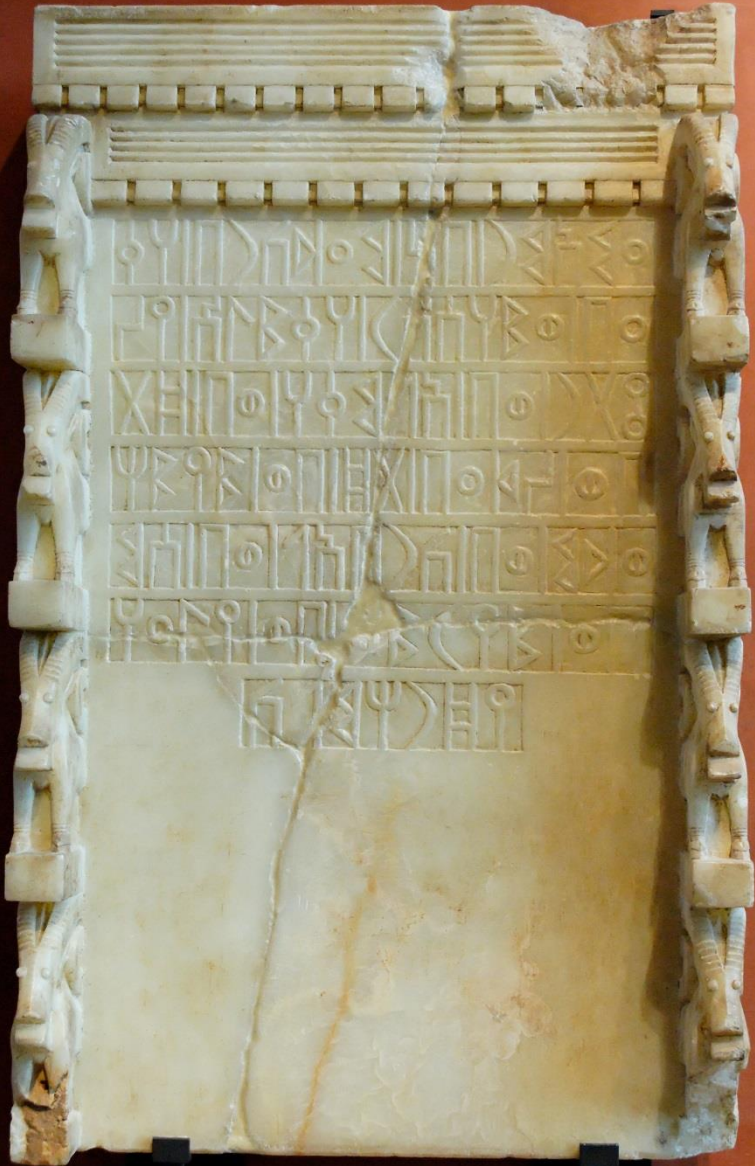




Chrám Awwámu (7.-5. stol. př.n.l.), Ma'rib (Jemen)



Devocionální nápis věnovaný bohu měsíce (7.-5. stol. př.n.l.)  
a busta kněžky slunce (1. stol. př.n.l.), Jemen



## d) Polydémonismus

**Hidžáz:** jsou doložené některá lokální božstva a bohyně (hlavním pramenem o nich je nejčastěji paradoxně právě Korán), pro Mekku a kmen Qurajš jsou to:

**al-Manát** (osud, bohyně měsíce)

**al-Lát** (*al-Iláha* „bohyně“ – Slunce)

**al-ʿUzzá** („mocná“ – Venuše)

tzv. „Alláhove dcery“ (53:19-20, tzv. satanské verše)

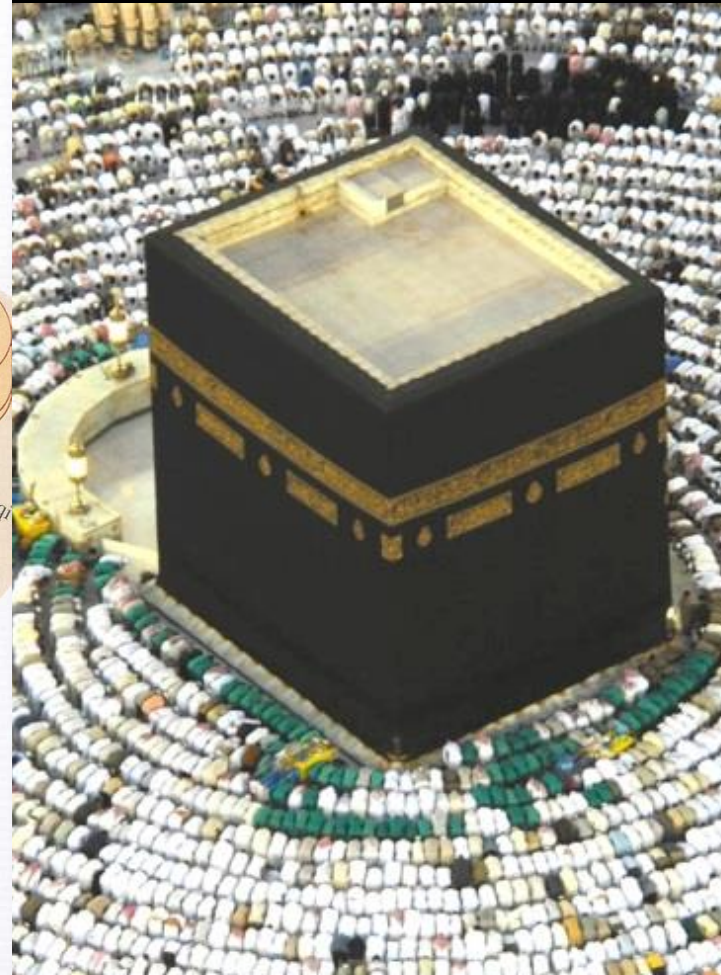
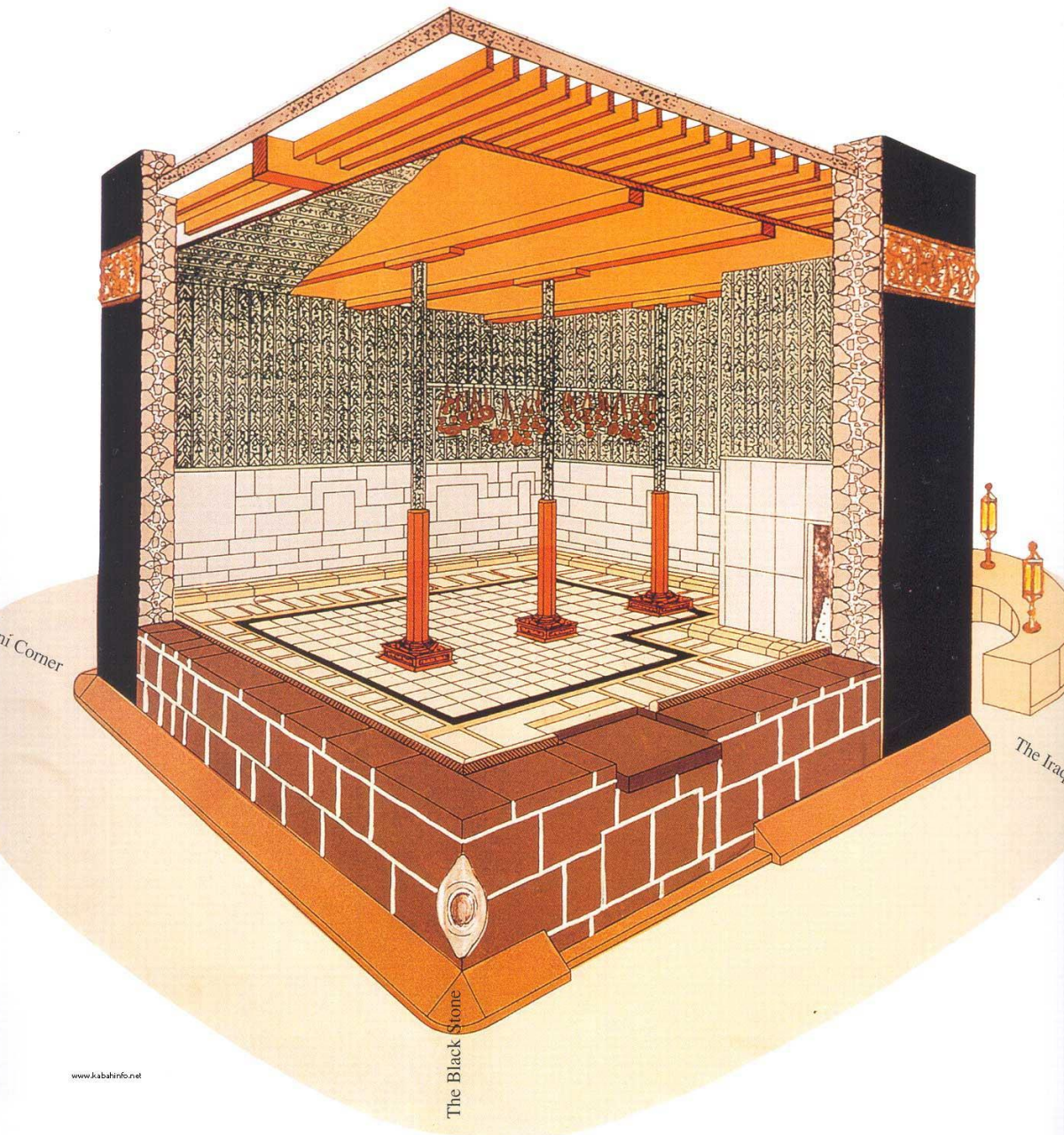
*Iláh* ([nějaký] bůh) – *al-Iláh* (ten Bůh) – **Alláh** الله

kmenový bůh Qurajšovců

**Hubal** – “pán Kaʿby”, bůh děste nebo měsíce. Ke Kaʿbě se konala pouť s nemalým ekonomickým významem.



Ka'ba: mekkánská  
svatyně, poutní  
místo i před  
vznikem islámu







al-<sup>c</sup>Uzzá

al-Lát

al-Manát





al-<sup>c</sup>Uzzá, helenizovaná podoba (1. stol.)  
Chirbet Tammúr (Jordánsko)





al-Lát a její lev, Palmyra  
(Tadmúr), Sýrie (1. stol.)



Další božstva předislámských Arabů:

Tághút – synonymum pro modlu (2:256-257; 4:51,60,75; 5:60; 16:31; 39-17), Wadd (láska) (71:23), Suwá' (71:23), Nasr, Já<sup>ʿ</sup>úq, Jághút (71:23).

Předislámští Arabové uctívali tyto i jiné bohy zpravidla v podobě model (kmenové, klanové a domácí božstva různého typu, např. bůh z medu, mléka a z datlí, kterou v době neúrody a tísně jednoduše zkonzumovali), balvanů a kamenů, stromů, pramenů, hvězd apod. Byli jim přinášeni aj oběti, výjimečně i lidské (al-Manát).

Náboženští „specialisté“ v podobě věstců (*hákim*), jasnovidců (*ʿárif*) a strážců svatyň (*sádir*)

Antropomorfní  
náhrobní  
kamene (4.-5.  
stol. př. n.l.)  
Saúdská Arábie

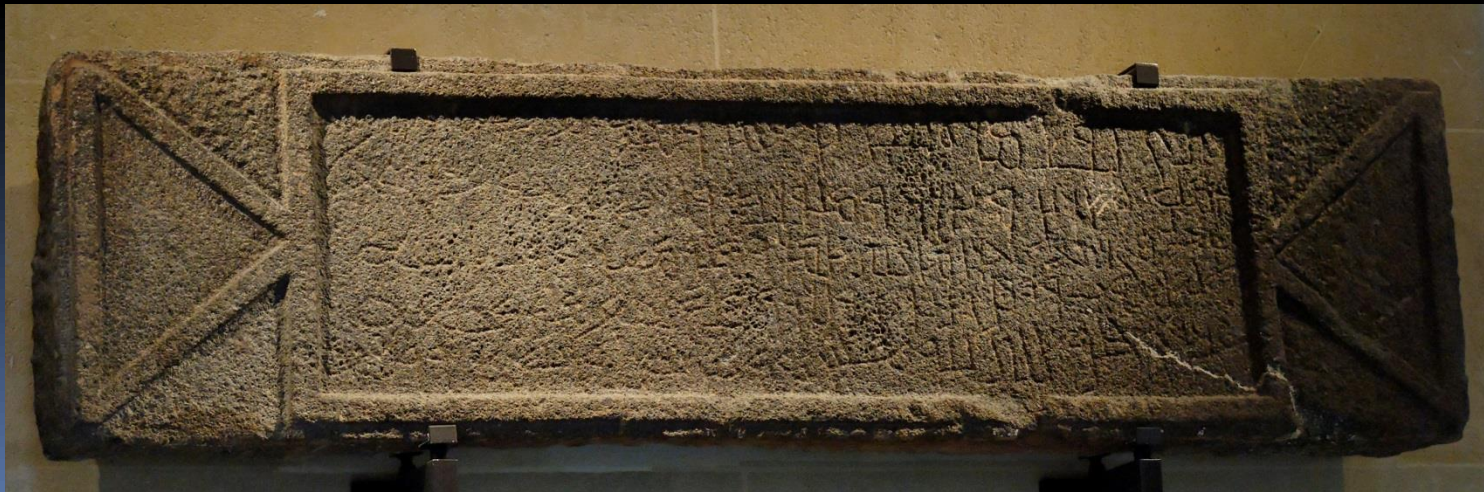


Všeobecně rozšířené bylo uctívání démonických bytostí: **džinn** (plur.)

Několik druhů a podob (*ʿifrít, márid, ghúl, hátif*, apod.).

Džinnové byli zdrojem básnické nebo věštecké inspirace. V předislámské době hraje básník (*šáʿir*) významnou společenskou i politickou roli, nejvýznamnějším z nich byl **Imru' al-Qajs** (6. stol.)

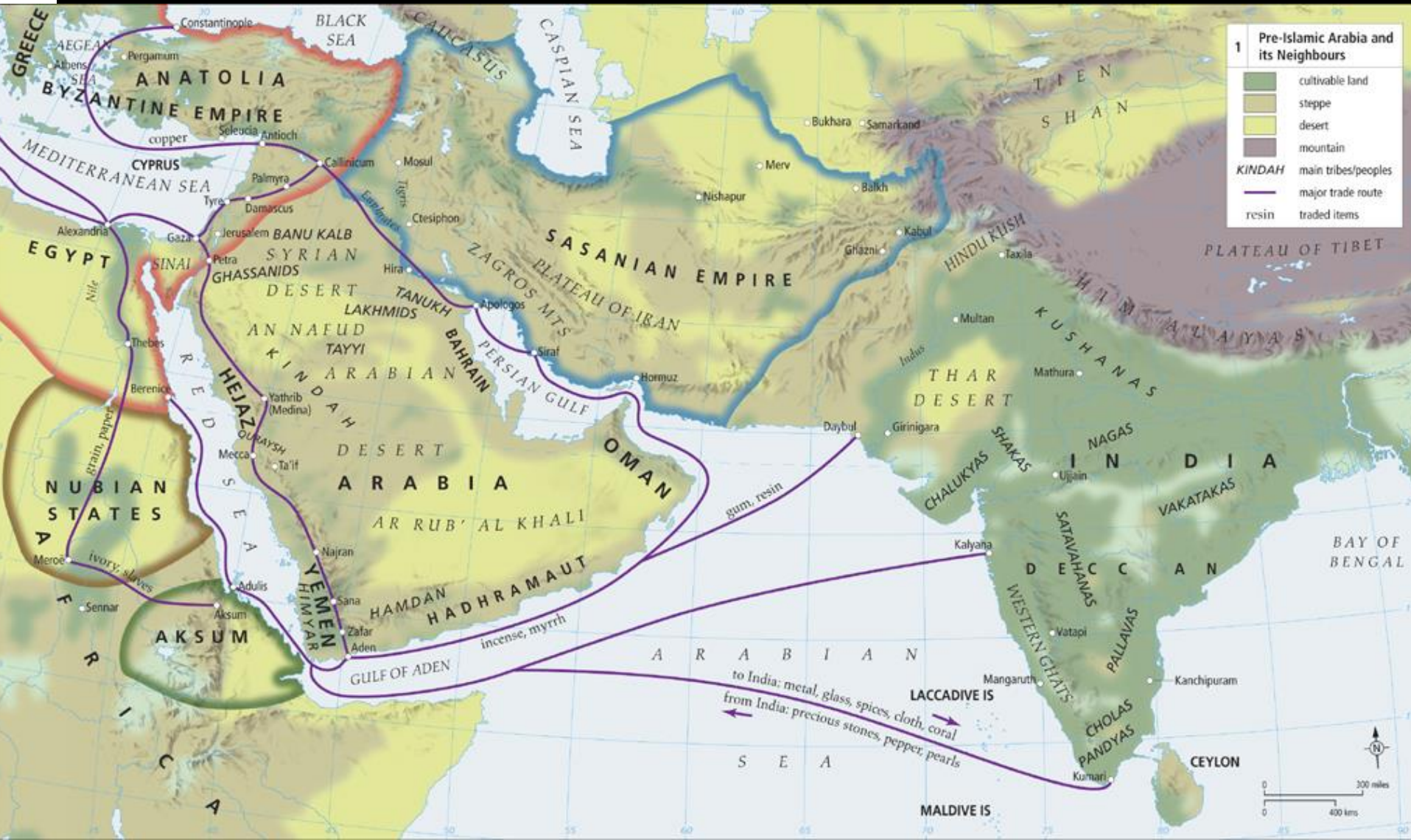
Džinnové ale obvykle lidem škodili, např. mohli někoho posednout (*madžnún* – posednutý, „blázen“).





# Mekka v předvečer islámu

„port of trade“, obchod a napětí vevnitř kmene Qurajš



# Muhammad ibn ʿAbdalláh

## Pramene / kritika pramenů – historický M.

### Muslimské zdroje:

- *Korán*
- *hadíthy* – zaznamenané činy a výroky M.
- *síra a maghází* (např.. Ibn Isháq, *as-Síra an-nabawíja*, v redakci Ibn Hišáma)

### Nemuslimské zdroje:

- *Didaskalia Jakobou* 634 / 12-13 H.
- syrský kronikář 637 / 15-16 H.
- Sebius (arménský biskup) 660 / 40 H.
- kronikář z Chuzistánu 660 / 40 H.



- Narodil se kolem r. 570 / 571 (v tzv. roku slona) v Mekce, do kmene Qurajš a klanu Banú Hášim.
- otec ʿAbdalláh
- matka Ámina





- Brzo osiřel, vychoval ho děd **‘Abd al-Muttalib** a strýc **Abú Tálíb**
- Byl daný do výchovy k beduínům (běžná praxe) k Banú Sa‘d ke kojné **Halíma**
- Pracoval jako průvodce karavan a obchodník
- Brzo získal uznání a úctu





- Mladý M. byl rozpoznán křesťanským mnichem Bahírá jako příští prorok.

معه احواله وكانت جميع ملك الاحوال موافقةً ومناسبةً لما قرأه نحيراني الكتب وراى ناطم النبوة بين كعنه ثم سال ابا طالب عنه وقال لمن هذا الصبي



فقال هو اني فقال ينبغي ان لا يكون له اب بل يكون والده قد درج ويكون بينهما فقال هو ان اخي وكانت امه حاملة به ثم درج والده فقال له حيرا صدق



- M. pomohl při obnově Ka'by a vymyslel způsob jak umístit tzv. **černý kámen** na své místo.





- Oženil se s bohatou vdovou jménem Chadíža , která ho již delší dobu zaměstnávala, umožnilo to aby se osamostatnil a rozběhl vlastní obchod.
- Zažil to jako životní obrat „zlo se obrátilo v dobro“ vplývá to zásadně na jeho další působení.

ابوبكر ابنه عبدالله ان لا يفارق البلد بالنهار وتفحص عن احوال الناس ويسمع ما يقولون في حقه ما وحي في الليل اليهما ويعلمهما حال قريش وامراضا



وامراضا مولاه فمخيرة الراعي ان برعى الاغنام التي لاني بكر بالنهار وحي بها اخر النهار الى العار وقت الحلب فكانوا كلبونها وسقوتون بالباها

## M. prorocké poslání

- M. pravidelně chodil jeden měsíc (*ramadán*) do jeskyně na hoře Hírá kde „rozjímal“.
- V r. **610** n.l., když měl přibližně 40 let začal slyšet hlasy apod. co ho celkem vyděsilo a obával se že mu našeptává ďábel, nebo byl posednutý (*madžnún*), a nechtěl opakovat slova které slyšel, ale anděl (Džibrá'íl / Gabriel), který přijel s „islámskou výzvou“, na tom trval a přinutil M. (začal ho škrtit), ten pak se podvolil / poddal se (slovo islám znamená totiž “poddát se / odevzdat se”) do vůle Boží) a přednesl (přednášej! / *Iqra!*) prvních pět veršů 96 súry Koránu.



1. Přednášej ve jménu Pána svého, který stvořil,
2. člověka z kapky přilnavé stvořil!
3. Přednášej, vždyť Pán tvůj je nadmíru štědrý,
4. ten, jenž naučil perem,
5. naučil člověka, co ještě neznal.

M. o svojí vizi vyprávěl nejprve jenom své rodině a blízkým přátelům.

Veřejně začal šířit své poselství až v r. 612 nebo 614 n.l.

Dostal se do utvořeného konfliktu s qurajšovskou oligarchií, která v jeho misi viděla ohrožení svých ekonomických i náboženských zájmů.

M. byl ale pod ochranou svého klanu, který vedl jeho strýc Abú Tálib (který se nikdy nestal muslimem).

jeskyně na  
hoře Hírá

KOHLI

اقرا باسم الرب  
الذي خلق الانسان  
من علق  
2006  
عازراو

Handwritten text on a rock surface, possibly a date or name.



وَأَنْتَ قَدِّتْ عَلَى رَيْبَتِي وَأَرْتَعْشِ جِسْمِي فَبَيَّتْ إِلَى خَدِجَةَ وَقَلَّتْ دَثْرُونِي دَثْرُونِي فَغَطَّتَنِي لِزُورِكِ الْخَوْفِ مِنِّي



قال  
ان  
لوان  
تلق  
بالقلم  
ك  
كالت  
على  
ك  
ك  
الامة  
وان

يا محمد  
ارمى  
رسوك  
الانسا  
علم الا  
الاحص  
ما سمع  
الكتب  
ورقه  
الاكبر  
وهو  
فبت

Muhammad a Gabriel na hoře Hírá

واؤنه فاجال الله صل الله على وسام ح الامامه وباللهم عمارات اوتون ففنا الازهر



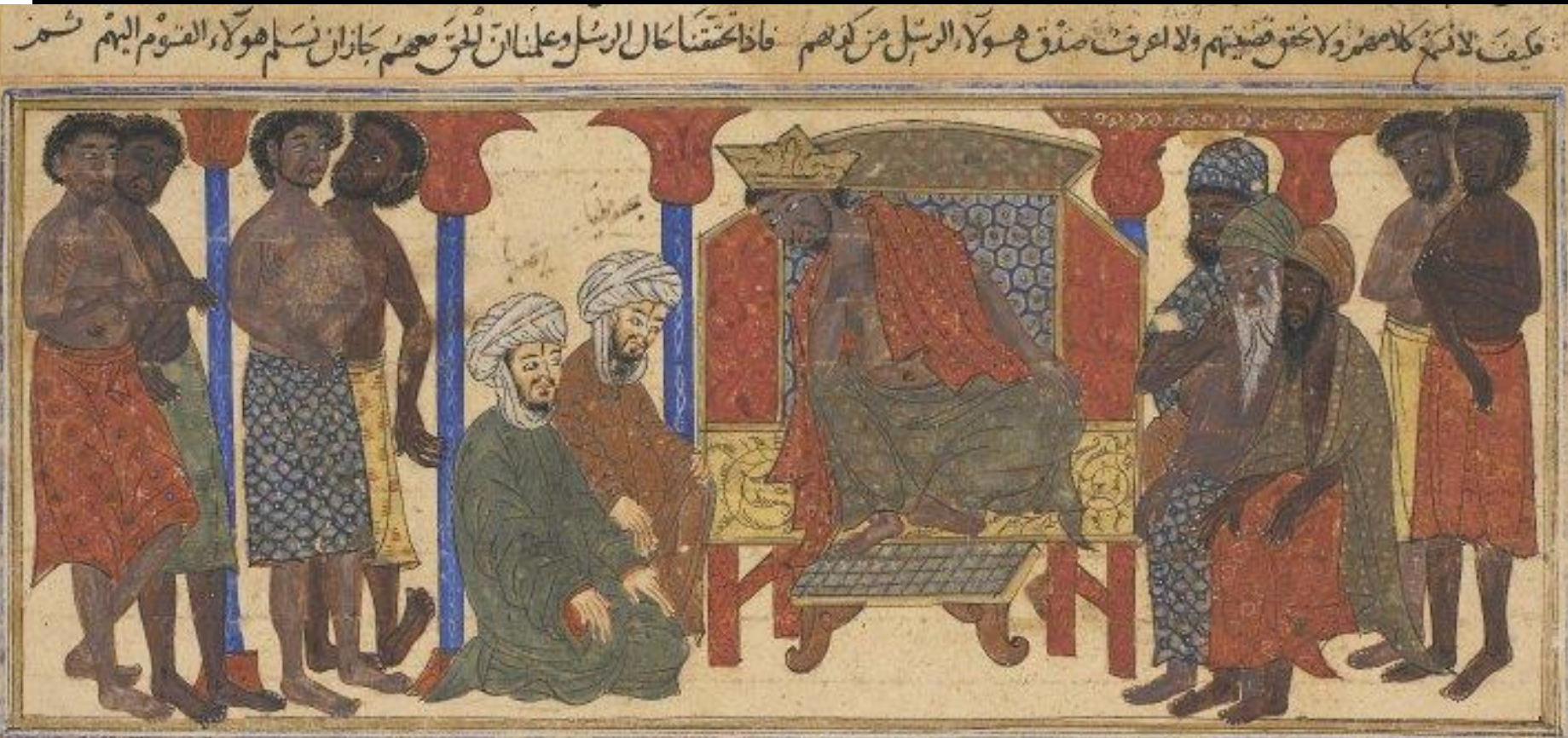
## **M. pozice - „pouze“ člověk i když „nejlepší z lidí“**

- **prorok** (7:158, 8:64, 9:61, 9:73, 9: 113, 9:117, 66:1, 66:3, 66:9; *nabí - nubuwwa*) a „**pečeť proroků**“ (*chátam an-nabíjín* 33:40, alebo *chátam al-anbijá'*),
- **posel Boží** (*rasúl Alláh* 7:158, 46:9; *rasúl – risála*, po veřejném vystoupení od r. 614),
- **Ten který upozorňuje** (*mudhakkir* 88:21),
- **Varovatel** (*nadhír* 19:97, 33:45, 74:2, 78:40, 92:14),
- **Zvěstovatel** (*bašír* 19:97, 33:45, 48:8, 84:24),
- **Svědék** (*šahíd* 35:45, 48:8),
- Je známý taky jako Ahmad („velice chválený“; 61:6, jeho jméno v ráji, Muhammad na zemi a Mahmúd v pekle), taky al-Mustafá' („vyvolený“)



- M. hlavními odpůrci byli:  
hlava klanu Banú Machzún, **Abú Džahl**  
hlava Banú ʿAbd aš-Šams, **Abú Sufján**  
v M. vlastním klanu to byl jeho strýc ʿAbd al-ʿUzzá  
(**Abú Lahab**).
- M. byl vyzvaný, aby se chránil před kmenovou radou (*malaʿ*). Hlavní obvinění proti němu jbylo, že jeho učení je v rozporu s tradicí (“zvyky předků”), Zeptali se ho zda je básníkem, nebo věštcem pak ho obvinili, že je bláznem a konečně ho chvěli podplatit.
- První muslimové byli zejména mladí muži jako z těch nejvýznamnějších a nejbohatších ale taky z méně důležitých rodů a lidé stojací mimo rodový a kmenový systém. Nebylo jich moc (cca. 150-200).

- Perzekuce muslimů v Mekce a jiné konflikty.
- V r. 615 první emigrace 85 muslimů do Abesinie.
- V r. 619/620 zemřeli jak Chadídža tak i Abú Tálíb, což vedlo k vnitřní krizi v muslimské obci.





■ **AL-‘ISRÁ WA ‘L-MIR‘ÁDŽ**

M. zázrační noční cesta do „nejvzdálenější mešity“  
(17: 1) (Jeruzalém?) a jeho vystoupení do nebes.



لواخترت اللحم لارتدت من امتك من بعدك واصلوا أكثيرا ولو اخترت الماء كافوا على خطر عظيم من الفرق فحيث اخترت اللبن سوف



چو فغانه شدند ز نما  
ز آنکه معراج کرد

ز مسجد بروشن رسول جان  
بتاج اینه تاج کرد

بر آن کعب برق عنایت  
پسهران این دیگر نهاد

امین ملک عنایت  
ز خلیف معراج بر سپهر نهاد



عزیز کابین او ما بود  
ش چها تاشد

کیا م جبا خدای تو  
زیسای او ز بره سیما شد

مجاذت خرد که برود  
فروع خردش رونق برود

بچسبند از شوق خدای تو  
سعد شرح میل حرکات او

کوردان شکر پستی را در  
نهر و در شعله و در پیش کرد

دو معراج حضرت رسول صلی الله علیه و آله  
دو شرح از کتب معراج

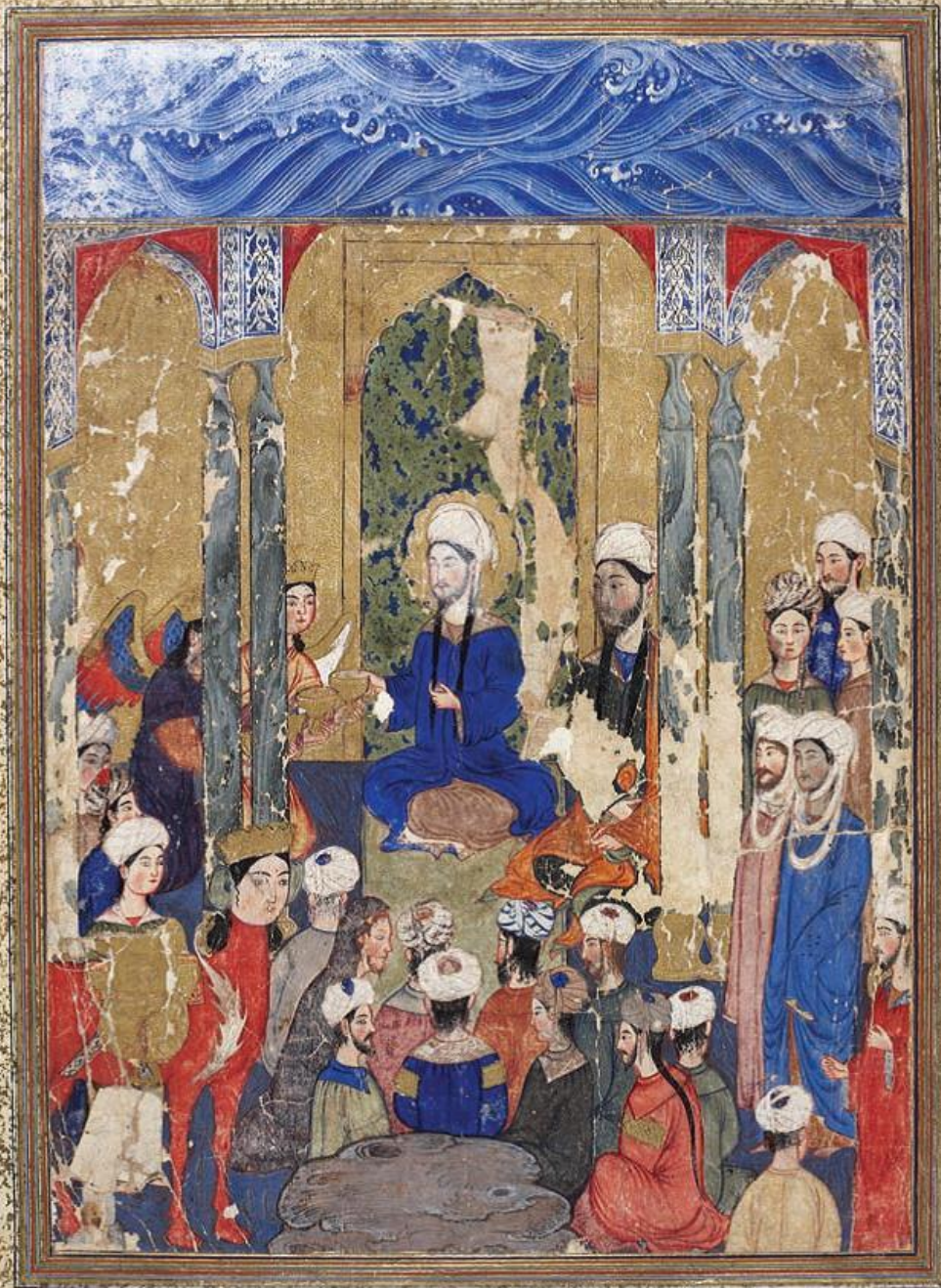
از شکر کباب یک نیم روز  
نود هکت زان معراج



نهر و در شعله و در پیش کرد  
نهر و در شعله و در پیش کرد

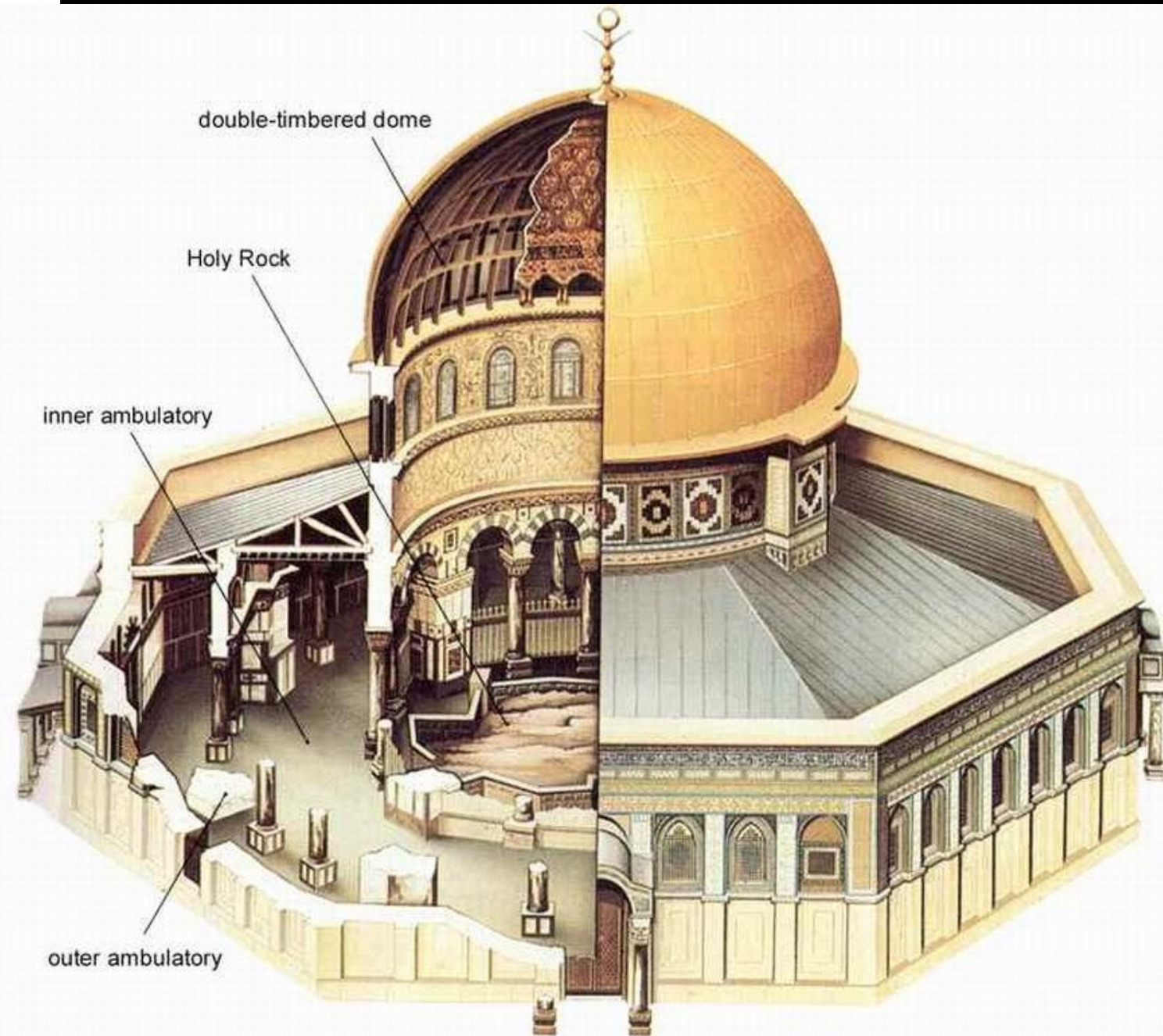
کوردان شکر پستی را در  
نهر و در شعله و در پیش کرد





M. sedí ve společnosti andělů a proroků na Skále v Jeruzalémě a vybírá si mezi miskou vody, mléka a vína (vybral si mléko).





Skalní  
dóm  
(*Qubbat  
as-sachrá*)  
v Jeruza-  
lémě byl  
postaven  
nad skálu  
kam M.  
vykonal  
svou  
noční  
cestu.







لوه ماما اولدی و نماز قیلدی قرآنی جهرله او قوردی اولو العزیز



زنا



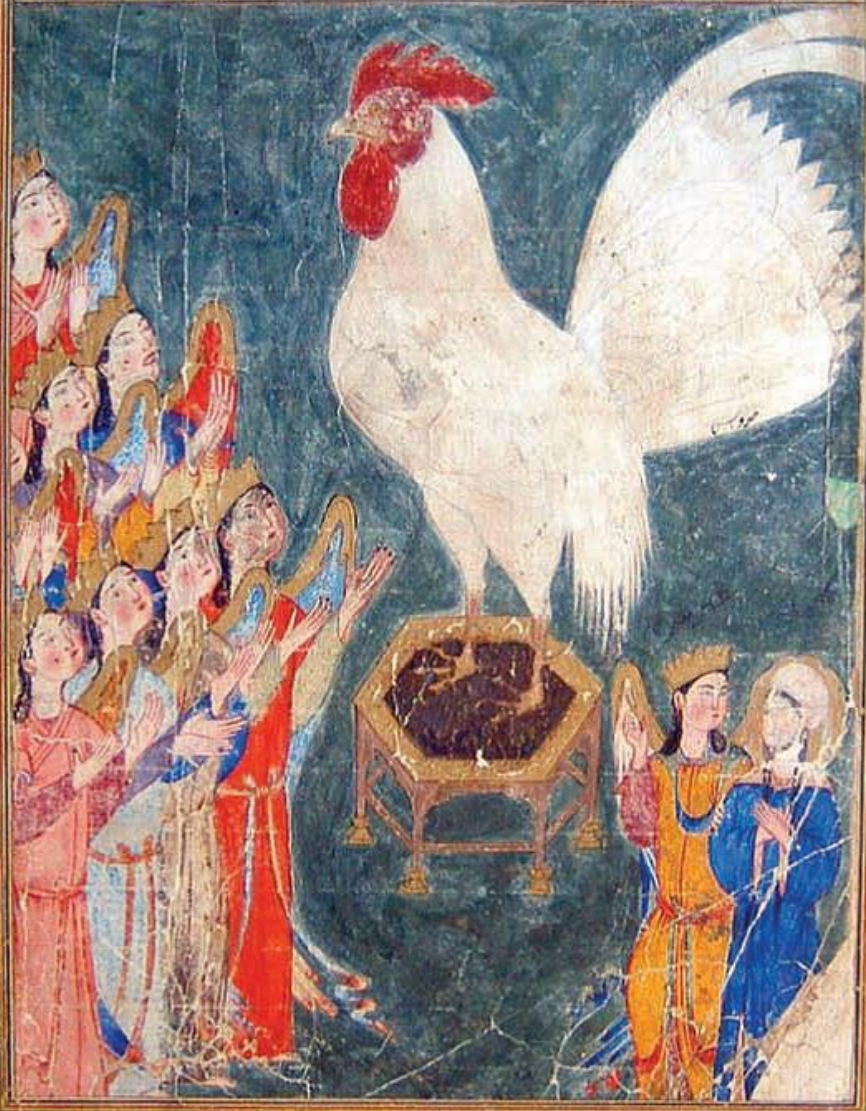








از جمله کارنامه‌های موسی است  
اینها را احمد موسی نمایان است









Prorok  
Muhammad  
v sedmém  
nebi v  
přítomnosti  
Boha





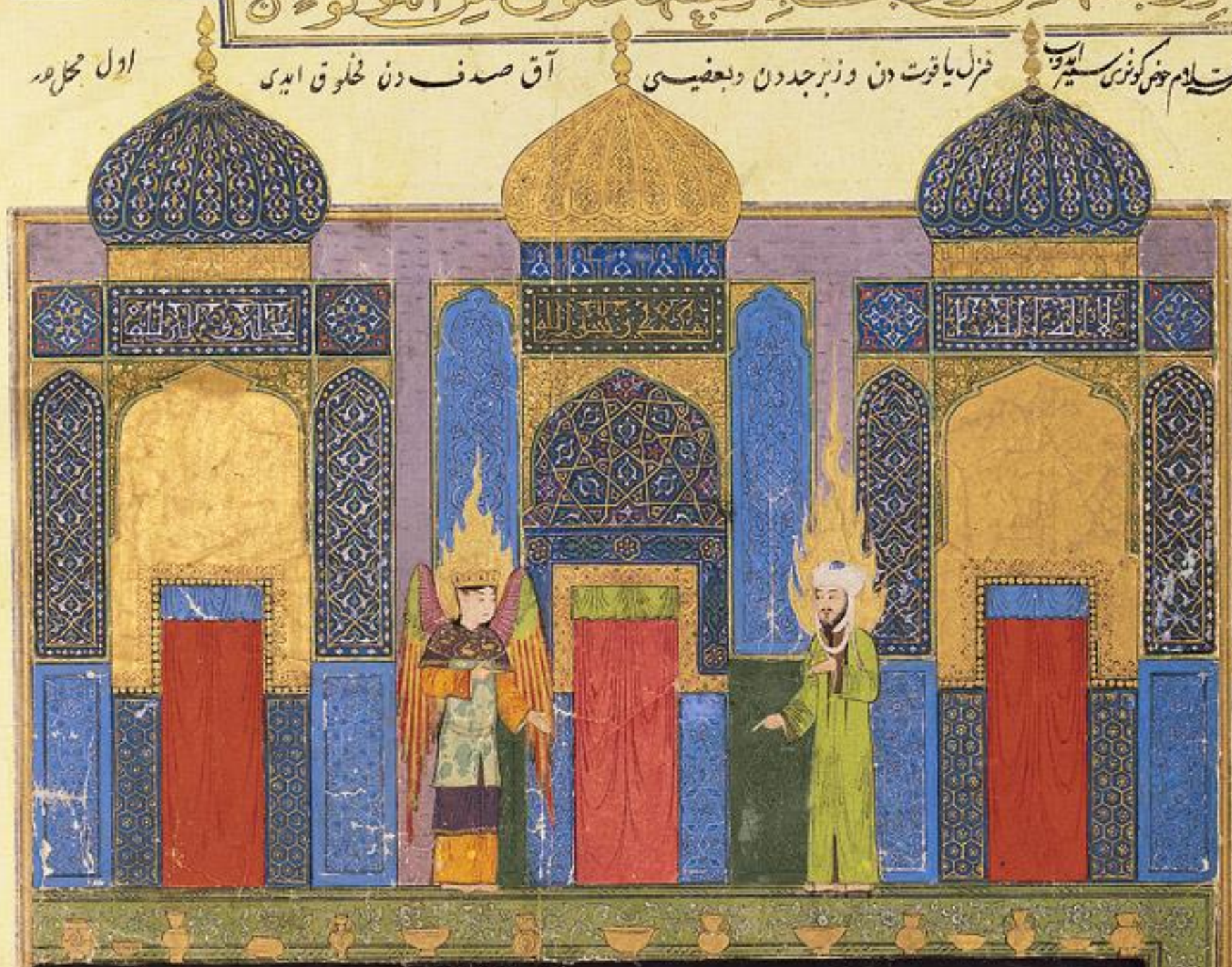
لَا خَيْرَ وَبَعْضَهَا مِنَ الزَّيْرِ جَسَدٍ وَبَعْضَهَا مَخْلُوقٍ مِثْلَ اللَّوْطِ ۝

اول محل

آق صدف دن مخلوق ایدی

فزل یا قوت دن و زبرد دن و بعضی

رسول الله عتبت لام خن کونری سبیر













سایه بر طعمو مسمو استیغی سلیقا هیو مکتبه ویزخ منور ناسی بر طعمو ویزخ بحر بسمتوسن



در نانو ویزخ ————— سقمر سمنی لکمه ده سواند ————— سقمر بحر سمسمو ————— وه یخر بطنو



Abú Bakr  
potvrzuje  
pravdivost  
noční cesty  
proroka  
Muhammada.





- Do čela Banú Hášim se dostal M. strýc Abú Lahab, který je výrazně proti islámu a proto již nechránil M.
- Další pokus o emigraci do at-Tá'ifu (621 n.l.), který se nezdařil (M. chtěli kamenovat).
- V témže roku M. chtěli Mekkánci zavraždit (bez úspěchu)
- V r. 621 M. uzavřel tzv. **První arabskou úmluvu** s představiteli oázy **Jathrib**, kterou následuje tzv. **Druhá arabská úmluva**, která ustanovuje M. vůdcem celé oázy, kde má mezi znepřátelenými stranami nastolit mír.
- M. postupně posílal své mekkánské zastánce do Jathribu a on sám se svým přítelem Abú Bakrem opouští Mekku jako poslední.



- **HIDŽRA** - M. odchod (mylně překládaný jako "útek") nebo emigrace / exil. Hidžra se stal začátkem muslimského letopočtu. (16. červenec 622 n.l.)





- **Jathrib / Medína** (*Madínat an-Nabí*) situace:

Hlavní napětí mezi kmeny **Aus** a **Chazradž**

Židovské kmeny:

**Banú Qajnúka', Banú Qurajza, Banú an-Nadír**

*ansár*: medinští „pomocníci“

*muhádžirún*: mekkánští „emigranti“

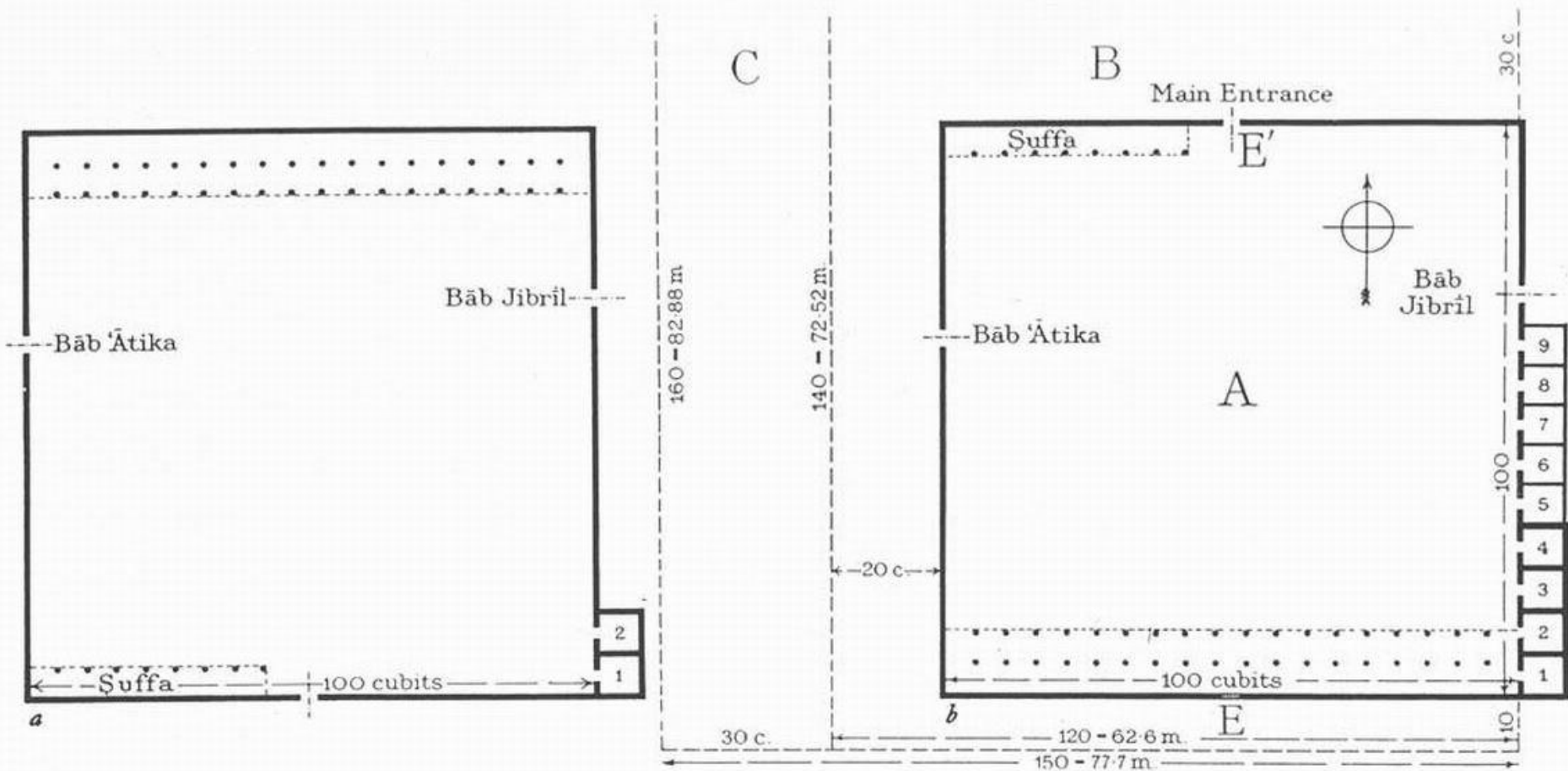
Spolu (včetně židů!) tvoří jednu nábožensko-politickou komunitu nebo obec: **umma**

**tzv. medínská ústava**: určuje vztahy v rámci ummy a slouží jako hlavní právní dokument komunity

- Odchodem M. se začíná otevřený konflikt mezi muslimy a Mekkou, období tzv. razií tj. vojenských výprav, první se uskutečnila v prosinci r. 623

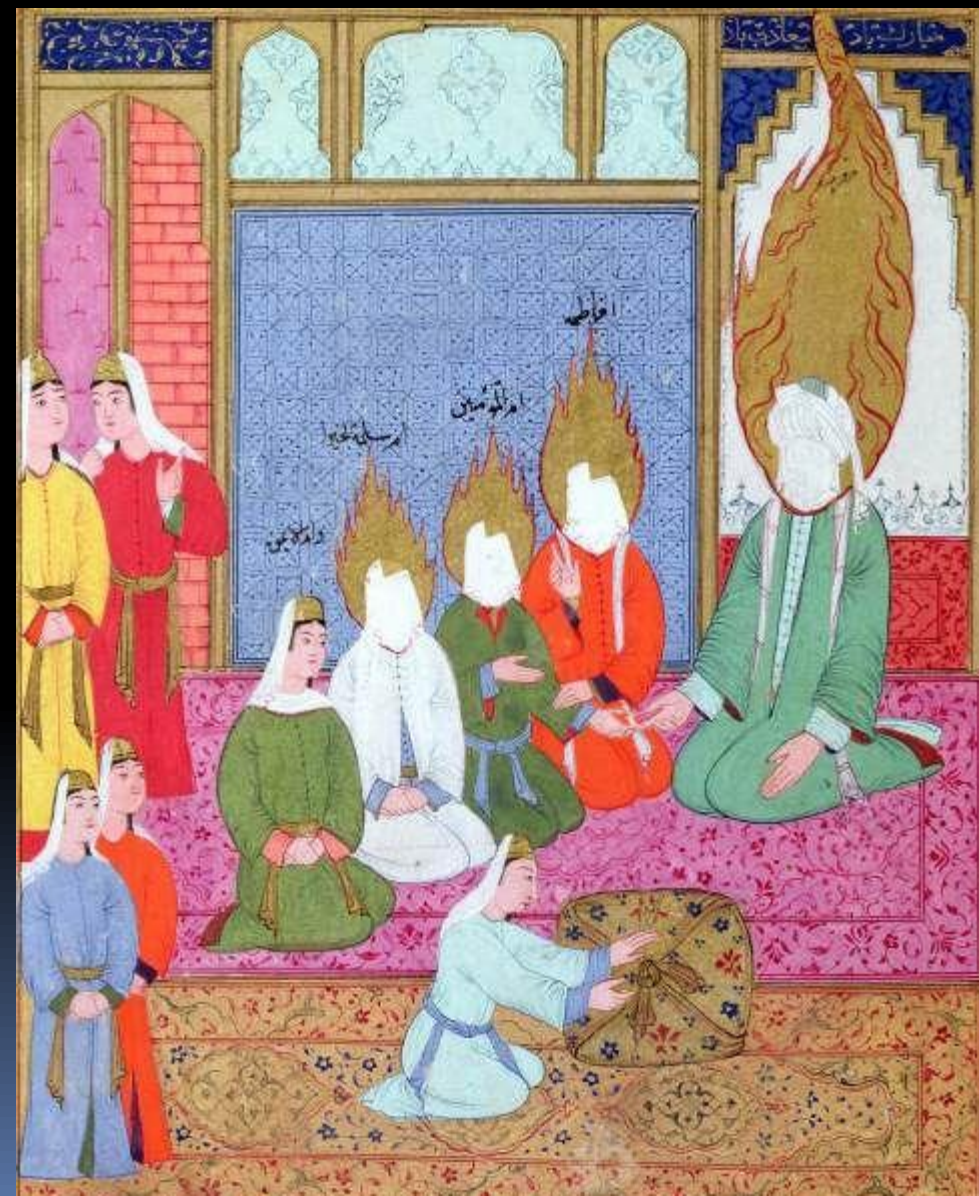


- Muhammadův dům v Medíně, model pro příští mešity (*masdžid, maggada* v nabatejštině: místo, kde se sklání). Bilál (bývalý černý otrok) první *muezzin*.





# M. a jeho ženy, obvinění Ā'īšy z nevěry





من كفايتنا واقربايتنا ولا تثرز الضعفاء، فالفت النبي عليه السلام الى بني هاشم وقال **قالوا في سبيل الله** وادوا حقوق الله تعالى حيث ارسل اليكم رسولا وحيث قد جاؤا



- Bitva u Badru (březen 624), muslimské vítězství



Open  
Desert

Quraysh



Badr  
Oasis



Mohammed's  
Forces



Hillcock



Encampment



Oasis

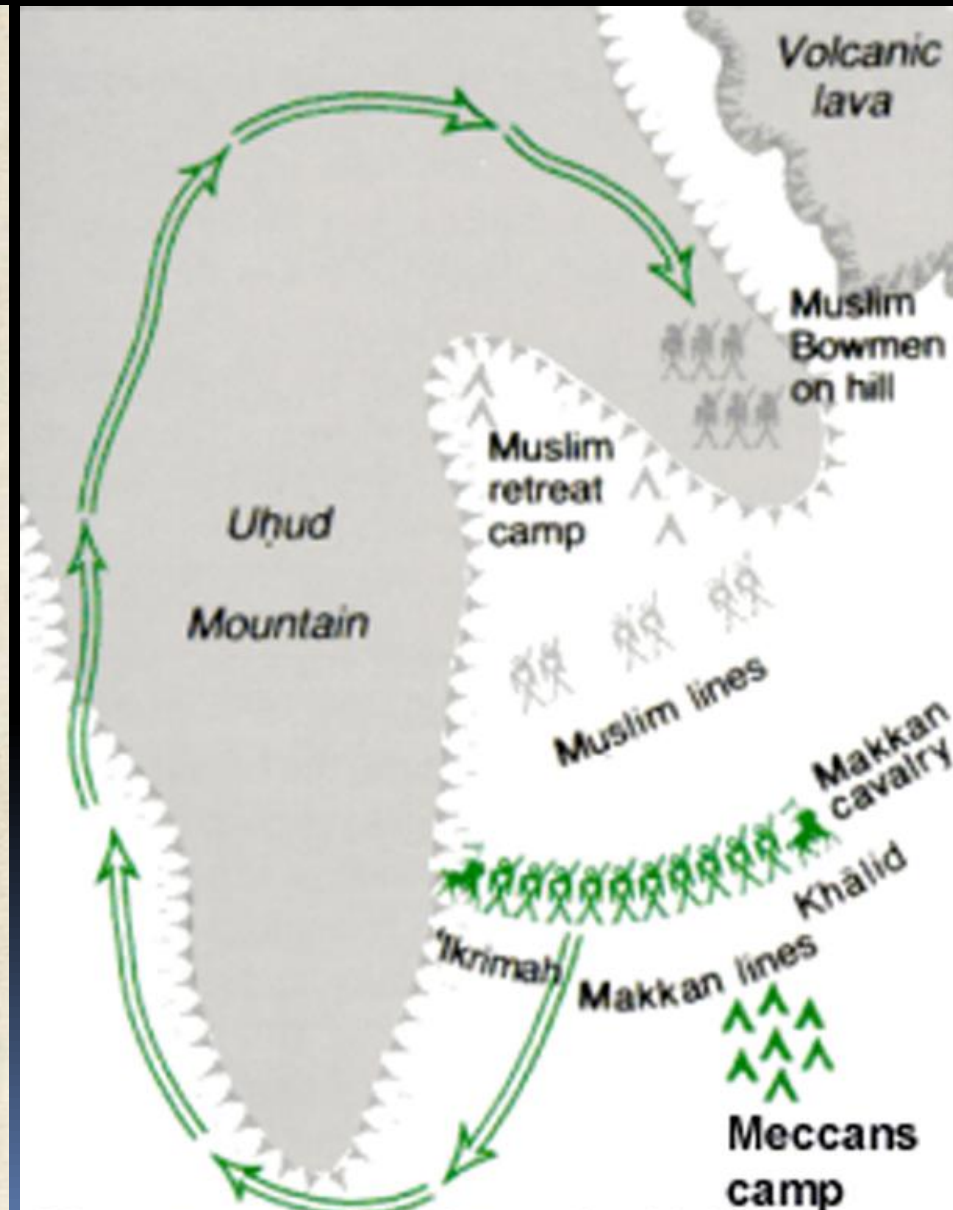
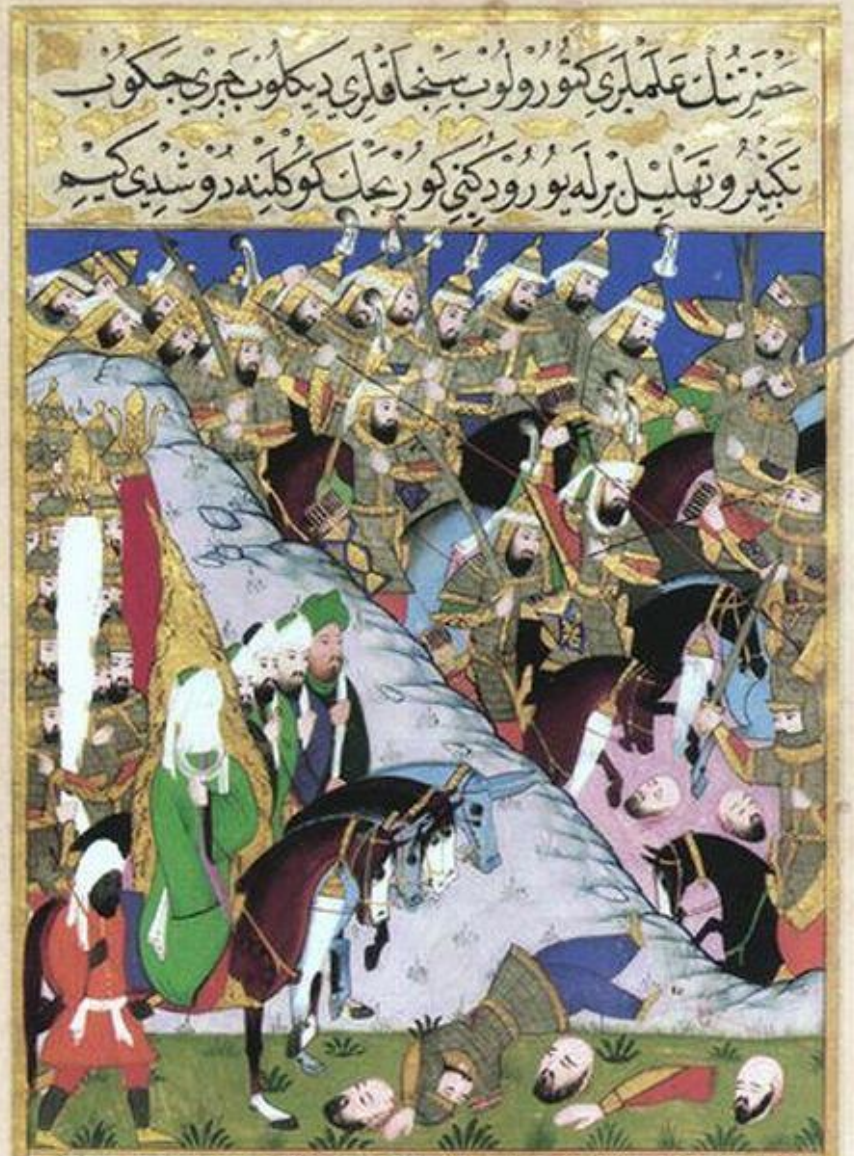


Battle Site





- Bitva u Uhudu (březen 626), muslimská porážka po zradě pokrytců (*munáfikún*) M. byl málem zabit.





- ***munáfikún*** (pokrytci): medínští, kteří přestoupili na islám jenom na oko a v kritickém okamžiku muslimy zradili.
- ***káfirún*** (“nevěřící”) – Mekkánští, proti kterým M. vede boj.
- ***muslimún*** (muslimové) nebo ***mu’imún*** (“pravověrní”).
- Již od začátku existovali v Medíně určité vnitřní napětí i mezi židovskými kmeny a muslimy.

Vyhrotilo se to v únoru 624, kdy členové Banú Qajnúká’ byli z Medíny vyhnáni (změna směru modlitby z Jeruzaléma na Mekku).

Na podzim vyzval M. i představitele Banú an-Nadír, aby opustili Medínu, a když to neučinili byli obklíčení a poráženi.



معه ربي المدينه عليه السلام  
صلى الله عليه وآله وسلم را يلى عود  
بنه قيقع كه جامعه از او بودند و ستار

عرب

8r



وخصنوا بالحصن حتى قدف الله تعالى في قلوبهم الرعب فجا فواوزلوا على حكم النبي صلى الله عليه وسلم ولاز يعطيه المال وتساله نسائهم

Prorok Muhammad vede muslimy proti Banú Qajnuqá'.



Členové židovského Banú an-Nadír prokazují hold prorokovi Muhammadovi v Medíně.



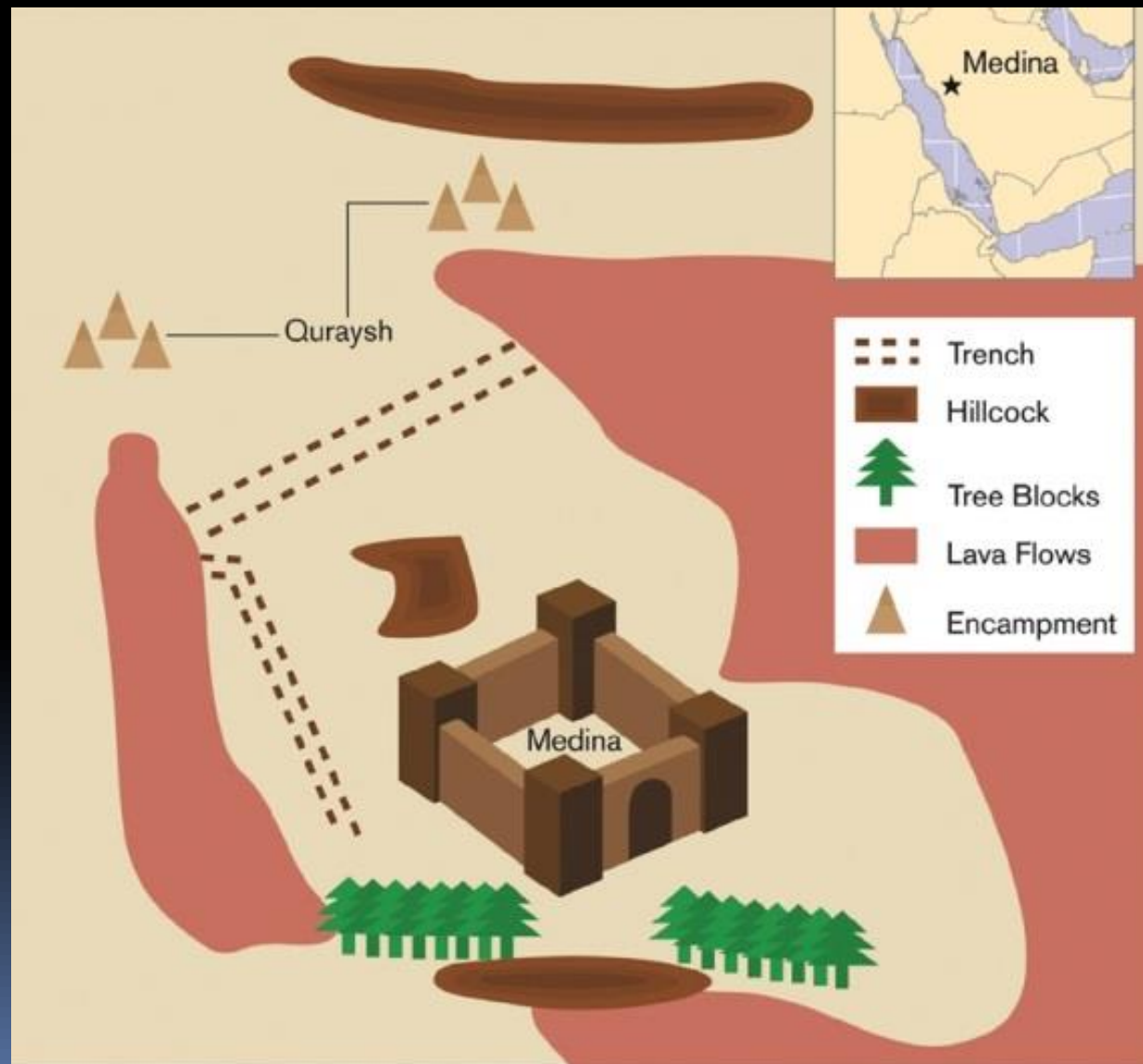
Kmen Banú Qurajza se přidal na stranu Mekkánců, proto M. dal zabít muže a prodat ženy a děti do otroctví.



- V r. 627 Mekka se postavila do čela 10 tis. vojenské koalice a v březnu začala obléhat Medínu, to byla

tzv.  
zákopová  
vojna

když na radu  
perského otroka  
Salmána  
al-Fárisího  
muslimové se  
úspěšně ubránili  
pomocí zákopů.





- V únoru r. 628 M. uzavřel s Mekkánci příměří a vydal se na malou pouť (*ʿumra*) do Mekky. M. přijel do Mekky neozbrojený a následovalo ho asi tisíc lidí z jeho zastánců.
- M. uzavřel s Mekkánci tzv. **Hubajbíjské smlouvy**, které umožnilo muslimům vykonat tří denní pouť.
- Ještě ve stejném roce M. dobyl bohatou oázu Chajbar.
- V březnu r. 629 vykonal M. předem dohodnutou velkou pouť (*hadždž*) do Mekky když se smířil se svým rodem i kmenem.
- V lednu r. 630 vyrazil M. s početnou muslimskou armádou do svého rodného města a bez většího krveprolití, dobyl Mekku.
- M. navštívil Kaʿbu a rozbil modly („zabil je“).

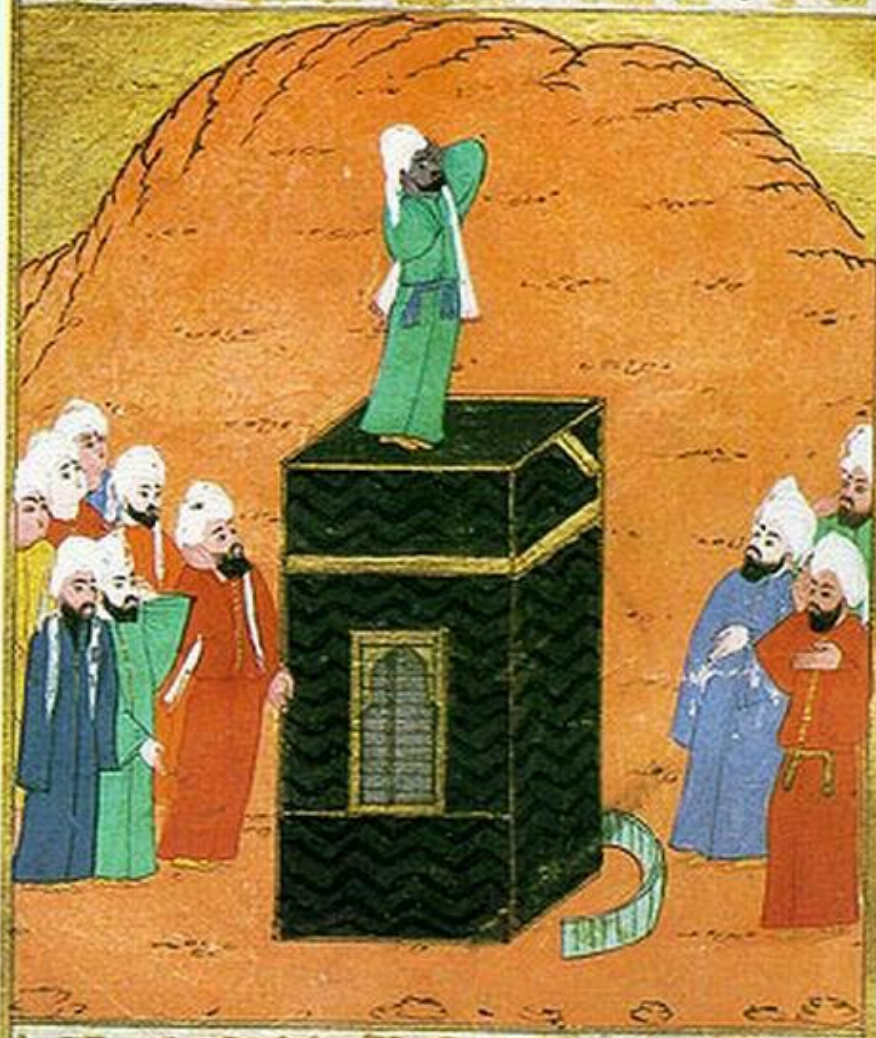


الله وجهه رسول حضرت توك او كجه ايكى لمر ايكى المنه  
 طومش دور و خيرا نيل و ميكا نيل و اسرافل و عزرائيل بودت



مقرب فرشته لمر رسول حضرت نك دورت يانندن تكبير  
 كوز و زلوانندن خيرا نيل امير رسول حضرت نه بو ايت

الله اكبر ددي انندن اول مسلمانلار دخي بييله  
 دديلر چونكه مكه قومي بو حال كورد لر نيه بير مسلمانلاره



صورد لر ايتد لر كيم بونر حكاييت دوزرد ديلر اول مسلمانلار  
 ايتد لر وقتنر كيم نماز وقتن ار شسته بيله لچقاز







الوداع وانزل عليه **هـ** انما الناس في الكفر يضل به الذين كفروا يحلونه عاماً  
ومحرمون عاماً **هـ** فخطب عليه السلام **وقال** ان الزمان قد استدار كهيته



- v březnu r. 632 vykonal svou "Pouť na rozloučenou" a mněl v Mekce své poslední kázání.



عليه السلام ديري ديسكو ز اولدي ددي عمر زخي اولدون  
بلدي بو فضلده خلافت دعويسته دوستلري بيان



ايدردا ويلر بوندن شويلاه روايت قلو زلر كه ابو الحسن البكري  
محمد ابن اسحاق قولندن رحمة الله عليه ايدورا اولكونه رسول

- 8. června 632 M. (po krátké nemoci) umírá.
- Byl pochován v Medíně v současné Prorokové mešitě (*Masdžid an-nabí*)





# M. jako náboženský vůdce a společenský reformátor

- *Hanífíja* – přírodní monoteizmus, dovršení monoteizmu? Koncepce *millat Ibráhím*, řetězec proroků od Adama až po Muhammada.
- Otázka Prorokové ngramotnosti (*an-nabí al-ummí*) a možné inspirační zdroje.
- **Náboženské reformy** (monotheizmus, modlitba, víra v nesmrtelnou duši, eschatologie a kosmologie)
- **Společenské a politické reformy** („společenská spravedlivost“ a náboženská rovnost, postavení žen, *džihád*, postavení *ahl al-kitáb*).



Prorokova mešita (*Masdžid an-nabí*),  
Medína (Saúdská Arábie)





نبي عظيم بن الحنف الذي مد عظمه الرحمن في سيد الكتب

يا ايها الذين آمنوا ارفعوا اصواتكم فوق صوت النبي ولا تهتروا له بالقرآن كما تهتروا به من قبل  
ان تحطوا على اعقابكم وانتم لا تعلمون

هو سيدنا محمد

هو سيدنا محمد

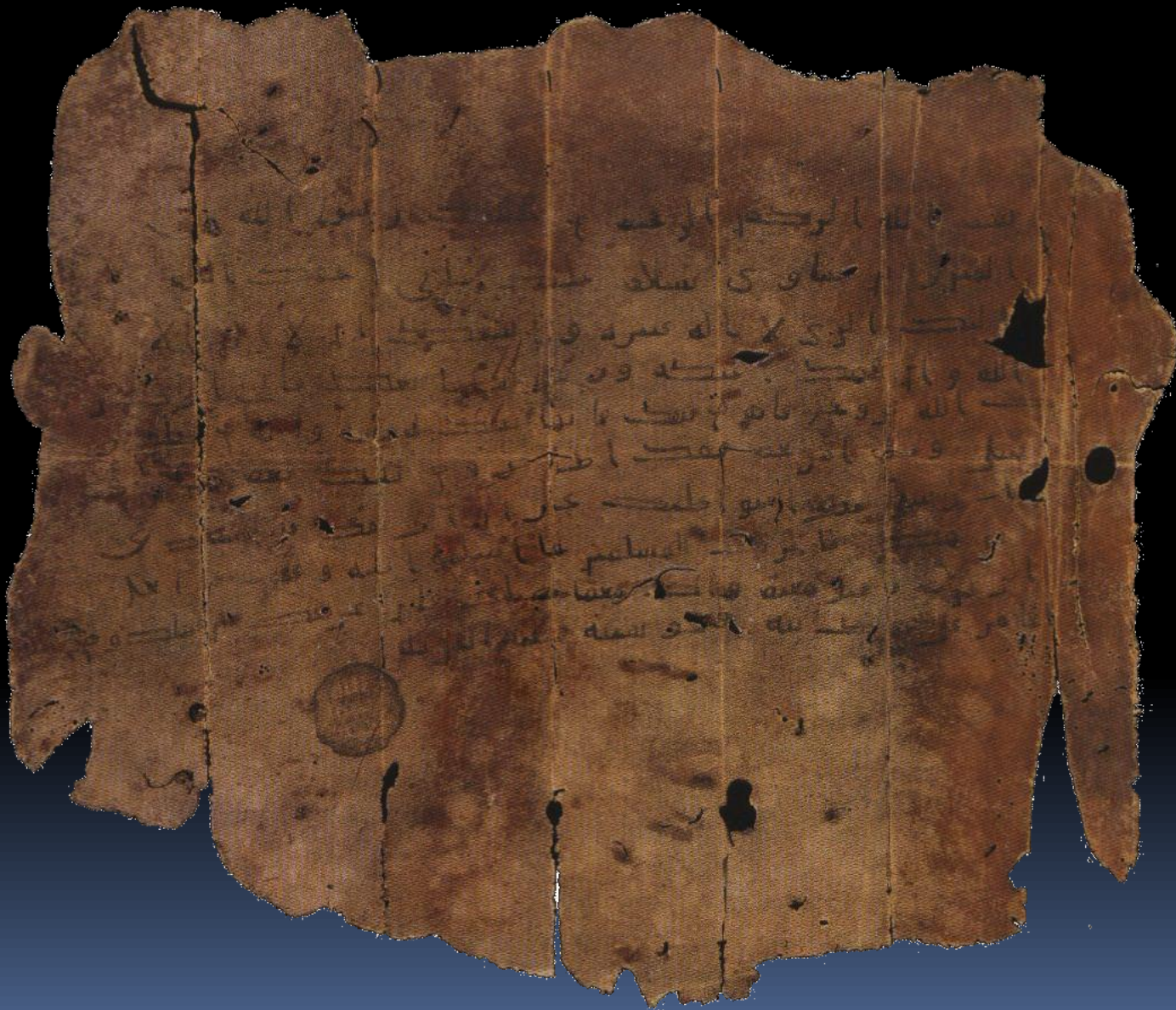






Muhammad, osmanská kaligrafie,  
Hagia Sofia, Istanbul





Kopie dopisu  
proroka  
Muhammada  
guvernérovi  
Bahrajnu a  
podoba jeho  
podpisu /  
pečeti



Relikvie  
proroka  
Muhammada  
jsou uloženi  
zejména  
v *Topkapi*  
*seray*  
v Istanbulu

Vlas z vousu  
proroka  
Muhammada







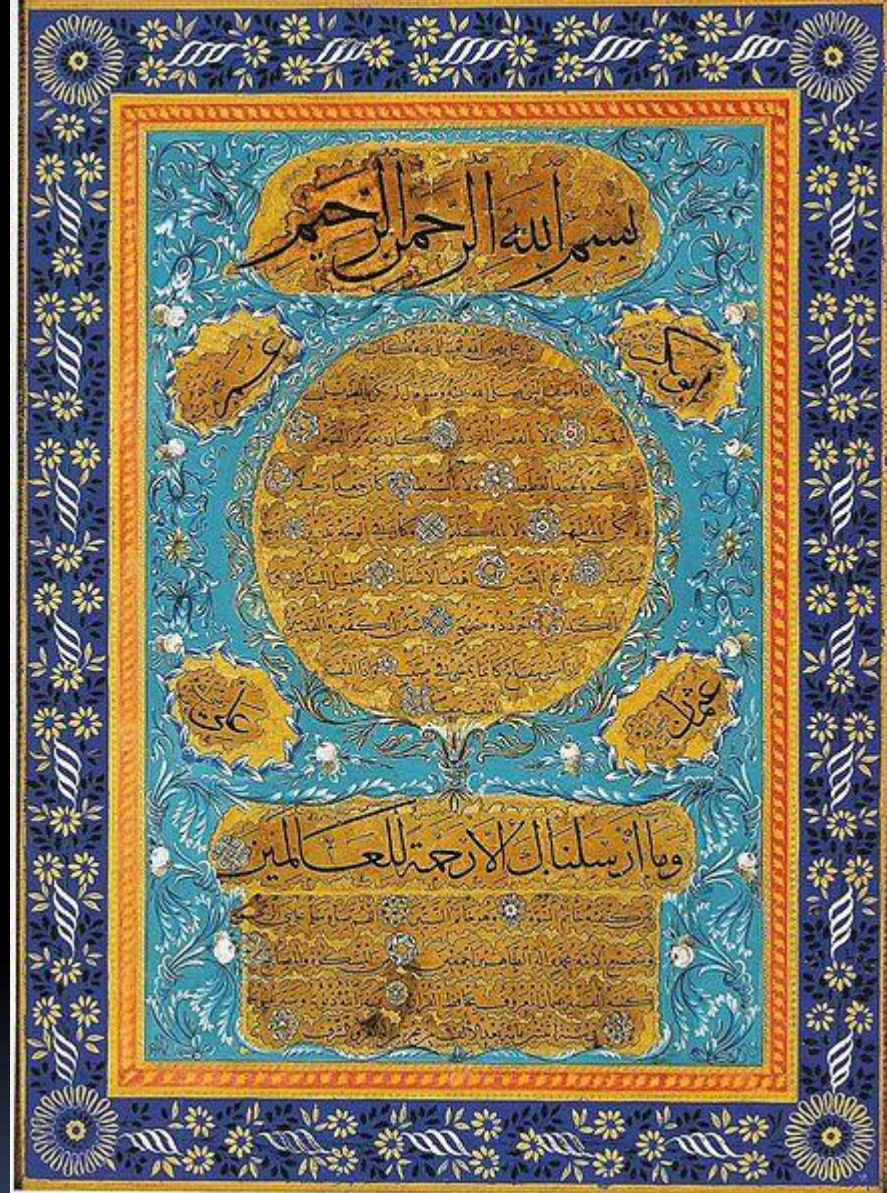
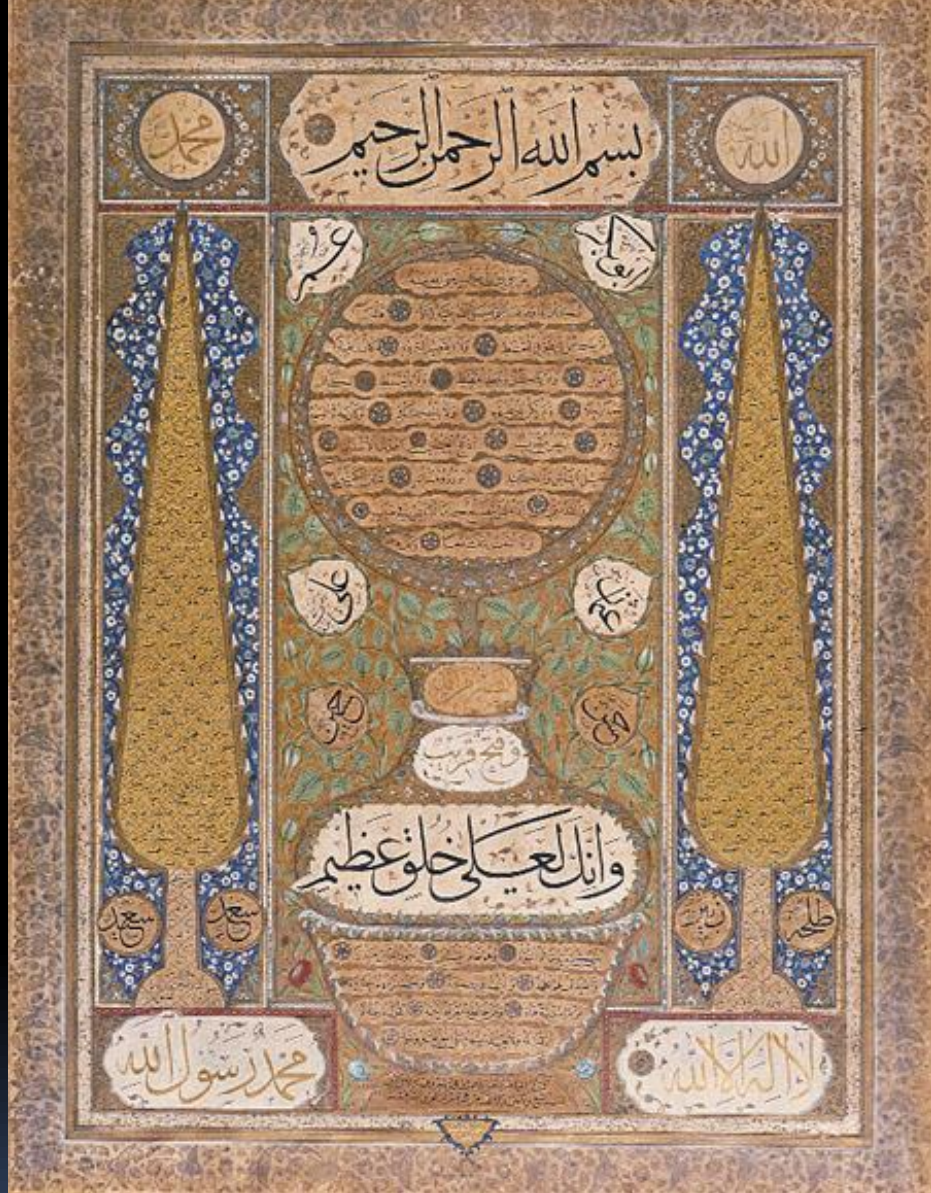
Meče a palice proroka Muhammada, *Topkapi seray*, Istanbul





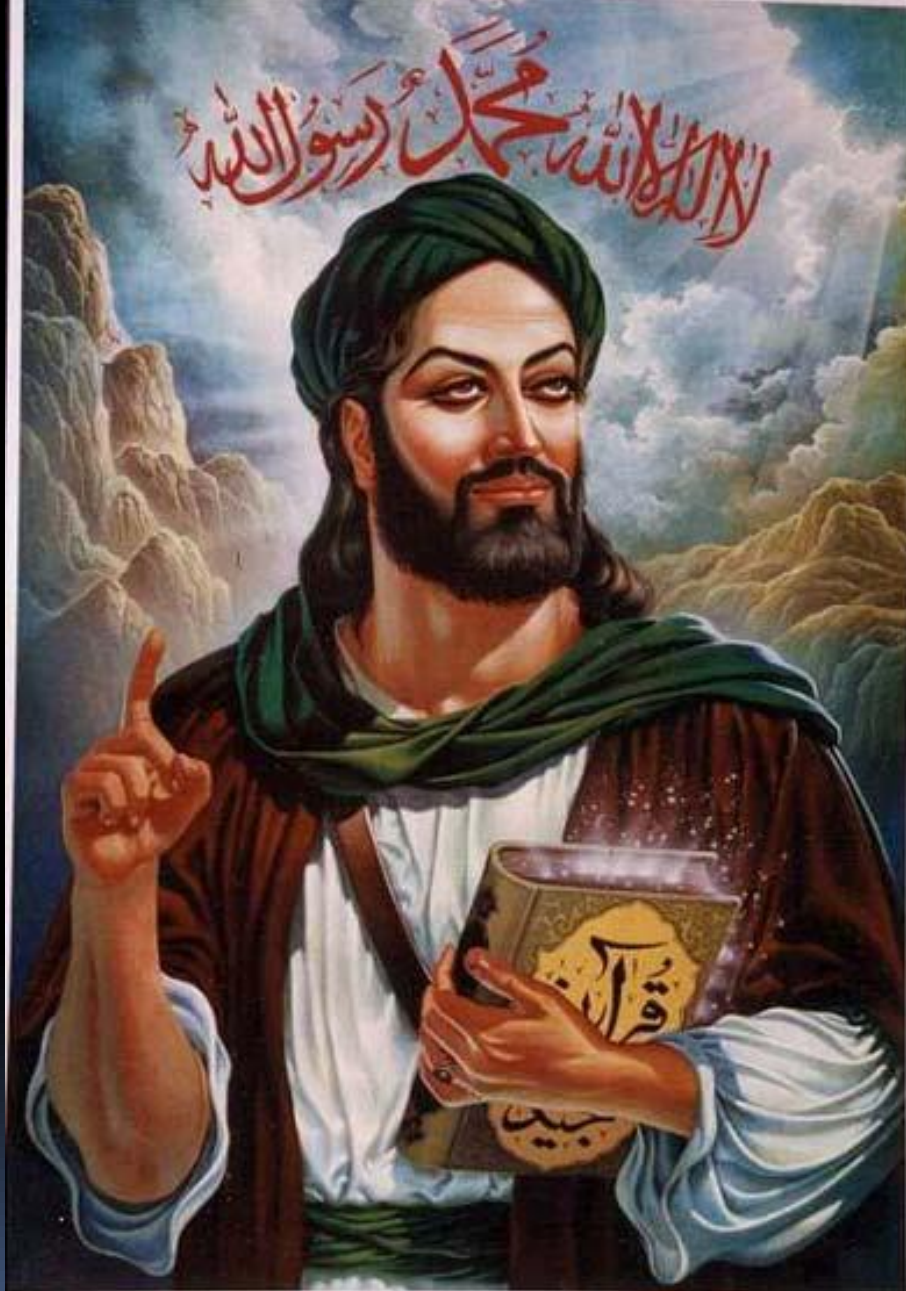
Otisk nohy (*qadam*) a sandál Proroka, *Topkapi seray*, Istanbul





*Hilja / hilye* - ornamentální popis proroka Muhammada v podobě kaligrafické kompozice, osmanské z 18. a 17. stol.





Současné ší'iské zobrazení proroka Muhammad, Irán

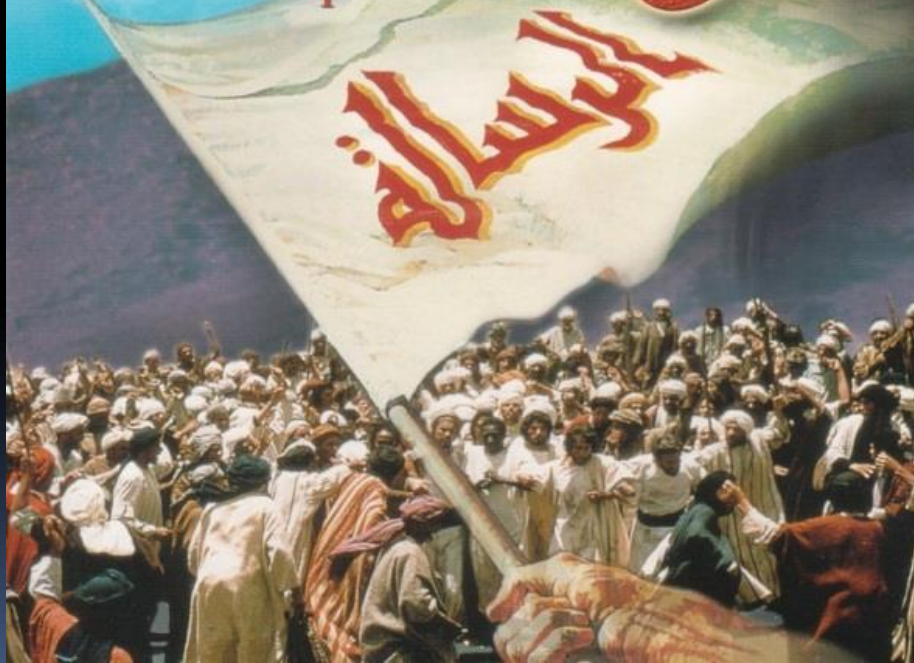


30<sup>TH</sup> ANNIVERSARY EDITION 2-DISC SET

Anthony Quinn  
Irene Papas

# The Message

the story of Islam



# MUHAMMAD

THE MESSENGER OF GOD

A  
MAJID MAJIDI  
FILM



Cinematography Vittorio Storaro  
Screenwriters Majid Majidi, Kambozia Partoel Editor Roberto Perpignani  
Production Designer Miljen Kreka Kijakovic Costume Designer Michael O'Connor, Seyed Mohsen Shahebrahimi  
Score Composer and Producer A.R. Rahman Visual Effects Supervisor Scott E. Anderson Key Make-Up Artist Gianetto De Rossi  
A Noor-e-Taban Film Company Production  
35mm, 4K, 171 min, 2015

Exec. Advisors Mehdi Pakdel Abbaszadeh Alireza Shoja Noori Samad Mohsen Tamabandeh  
Editors Sareh Bayat Advisors Mina Sadati Abbaszadeh Darioush Farhang Abbaszadeh Mohammad Asgari  
Producers Seyed Sadegh Hatofi Artists Rana Azadivar Abbaszadeh Arash Falahat Pish

World Sales:  
Noor-e-Taban Film Company  
Suite 6, 2nd floor,  
No.3, Fourth Alley,  
Gandhi Street, Tehran 1434894113, Iran  
Tel: +98 21 88773338  
Fax: +98 21 8879 0151  
Email: noortaban.film.company@gmail.com

Filmy o Muhammadovi *Poselství* (1976) *Muhammad* (2015)